Vital
4
Vitaminli
Yegâne kuvve
gıdası

Cumhuriyet

22 inci yıl Sayı : 7441

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298, İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Pazartesi 7 Mayıs 1945

TİFÜS EKZENTEMATİKUS
ve
BÖBREK İHTİLÂTI
Doktor : SELÂMİ IŞINDAĞ
Afyon Memleket Hastanesi Dahiliye Mütehassısı
FİATI 125 KURUŞ.
Üniversite, Mazlûm, HAK, Halid İnkılâp Kitabevlerile diğer kitabcılarda bulunur.

Norveçteki Almanlar da teslim oluyor

Mrl. Montgomery, Alman teklifini kabul etmedi

Bir İngiliz askerî heyeti Norveçte

Amerikan orduları, yeni bir harb çıkmıyacağı hususunda kanaat getirilinciye kadar Avrupada kalacak

Yeni bir harb çıkmıyacağı hususunda kanaat getirilinciye kadar Avrupada kalacakları bildirilen muzaffer Amerikan ordularından bir grup

Londra 6 (B.B.C.) — Norveçteki Alman ordusu komutanı General Böhme Mareşal Montgomery'ye müracaat ederek teslim olmak teklifinde bulunmuştur. Teslim teklifi «kayıdsız şartsız» kaydile yapıldığı halde, Montgomery, bu teklifin Ruslara da yapılmadığı takdirde kabul edilemiyeceğini bildirerek reddetmiştir. İngiliz ana vatan filosunun Norveç sularında olduğu haber verilmektedir.

Norveç hakkında daha bir takım söylentiler devam etmekte ise de resmî kaynaklardan teyid edilmemiştir. Bu meyanda Norveçte Alman yüksek komiseri Terboven'in de istifa ettiği bildirilmektedir.

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

Asıl yıkılan nedir?

Yıkmak kolay, yapmak güçtür, derler. Bin beş yüz yıllık kollektif ve sürekli bir emeğin yarattığı bayındır Avrupayı baştan başa bir yangın yerine çevirmek için beş yıl bol bol yetmiştir. Bir zaman bülbüllerin şakıdığı bahçelerde şimdi baykuşlar yuva kurmağa hazırlanıyor. Pembe yanaklı çocukların türkü söylediği dere boylarından bugün kulağımıza hıçkırıklar çarpıyor. Yeşil tarlalar, büyük çaplı mermilerin açtığı çukurlar yüzünden bataklık halindedir. Vaktile bacasından duman kılığında mucize fışkıran fabrikalar yerle bir edilmiştir. Batıya doğru gözün alabildiğine uzanan yıkıntılar arasından yalnız sefalet, açlık ve pişmanlık iniltileri yükseliyor.

Eğer batı medeniyetinin temeli sadece dış gösterilere dayanan bir renk ve şekil sisteminden ibaret sayılsaydı, o medeniyeti artık göçüyor farzetmek pek yanlış bir düşünce olmazdı.

Fakat, göze görünenin altında saklı duran hakikat sandığını açarsak, orada insanlığa gülümsiyen temiz ve parlak ümid ışıklarile kucaklaşacağımıza hiç şüphemiz olmasın.

Evet, bin beş yüz yıllık kollektif ve sürekli emeklerin yarattığı baymdır Avrupa, beş yıl içinde bir yangın yerine dönüvermiştir. Bir zaman bülbüllerin şakıdığı dallarda şimdi baykuşlar bakınmaktadır. Gürbüz çocukların neşeli türküler söylediği dere boylarından bugün hıçkırıklar duyulmaktadır. Çiçekli bahçeler, zümrüd çayırlar bataklığa dönmüştür. Fabrikalar havaya uçmuş, evler yanmış, şehirler yıkılmıştır. Fakat bütün bunlarla beraber bir şey daha yıkılmıştır ki, uğranılan felâketleri, göze alınan fedakârlıkları, katlanılan zararları kendi başına ödiyecek kadar mühimdir. Bin beş yüz yıllık Avrupa kültürünün bir yığın taş haline gelen dış eserlerine bakalım: Tahakküm ve istilâ hırsile birlikte yıkıcılık zihniyetinin de onlar arasında yere serildiğini gözlerimizle göreceğiz.

Hâdiseleri daha gerçek bir anlayış duygusile ele aldığımız zaman, bugünkü durumun manası kısaca şudur: Batı medeniyeti, en büyük düşman bildiği tahakküm ve yıkıcılık zihniyetine karşı açtığı savaşta, her şeyi göze almış, kendi yarattığı en güzel eserlerle beraber, gerekirse kendi öz varlığı pahasına da olsa, o zihniyet önünde boyun eğmiyeceğine and içmişti. Bu savaş boyunca, batı medeniyeti, taş ve tuğlada ifadesini bulan sayısız eserler kaybetmiş, fakat sonunda yıkıcılık zihniyetini de yıkıp çiğnemiştir.

Demek oluyor ki, Avrupayı baştan başa kaplıyan harabelere rağmen, batı medeniyetinin temeli bugün sapasağlam

NADİR NADİ

— Arkası sahife 3, Sü. 4 te —

Kurtarılan Fransız devlet adamları

Daladier, Reynaud, General Gamelin, Weygand ile Schuschnigg Alplardaki bir hapisanede bulundular

Almanların elinden kurtarılan devlet adamları

Gl. Gamlin — Blum — Daladier — Schuschnigg

Paris 6 (a.a.) — Müttefik karargâhından resmen bildirildiğine göre, Alplerde bulunan gizli bir hapisane işgal edilmiş ve burada bulunan eski Fransız Başbakanlarından Daladier ve Reynaud ile General Gamelin ve General Weygand kurtarılmıştır. Diğer taraftan eski Alman Veliahtı ile Baron von Neurath, Almanların eski Roma büyük elçisi Baron Von Mackensen ve Varşovada Polonyalıların ayaklanmasını idare eden General Bor, 1 inci Fransız ordusu tarafından ele geçirilmiştir. Eski Avusturya Başbakanı Schuschnigg ile Fransız Başbakanlarından Leon Blum'ün de kurtarıldığı öğrenilmiştir.

Herriot Moskova radyosunda konuştu

Moskova radyosu 6 (B.Y.U.M.) — Halen Moskovada bulunan Edvard Herriot Moskova radyosunda Fransız

— Arkası sahife 3, Sü. 4 te —

Dünkü maçlar

Kupa maçlarına dün şehrimizde devam edilmiştir. Beykoz Uçaksavarla sıfır sıfıra berabere kalmış, Beşiktaş da Demirsporu 3 - 0 yenmiştir. Bu maçlara aid arkadaşımız Eşref Şefik'in yazısı ikinci sahifemizdedir.

Barış konferansı

Japonyanın mağlûbiyetinden sonra toplanacak

Üç büyük şefin tekrar buluşacakları haber veriliyor

Londra 6 (a.a.) — Avrupa harbinin sona erdiğini bildiren resmî bir tebliğin yayımlanması her an beklenmektedir.

Bununla beraber haberi veren iyi malûmat alan mahfiller, tebliğin belki iki gün gecikebileceğini de belirtmektedirler.

Almanyanın teslim olmasından sonra, Mr. Churchill, Mr. Truman ve M. Stalin, mümkün olur olmaz, buluşup görüşeceklerdir. Fakat böyle bir buluşmanın nerede ve nasıl yapılacağı hakkında şimdiye kadar bir şey bilinmemektedir. Avrupa işlerinin barış konferansına kadar muvakkat bir hal şekline bağlanması için her şey hazırlanmıştır. Barış konferansı ise ancak Japonyanın mağlûbiyetinden sonra toplanacaktır.

Çekoslovakyada

Almanlar, Sovyetlere karşı mukavemet gösteriyorlar

Pragdaki isyan başka şehirlere de sirayet etti

Paris 6 (a.a.) — Çekoslovakyada, savaş bütün şiddetile devam etmektedir. Mareşal Schörner komutasındaki Alman orduları, birisi Moravska - Ostrova'dan, diğeri ise Brno'dan kalkarak Südet dağlarının güney doğusunda ilerliyen Mareşal Veremenko ve Malinovsky kuvvetlerine karşı, Bohemyayı adım adım müdafaa ediyorlar.

Bohemyadaki durum hakkında çok muhtelif şayialar dolaşmaktadır. Reuter ajansı, Çek vatanseverlerinin Pragda iktidarı ele geçirdiklerini, Rus paraşütçülerinin, önemli Alman zırhlı kuvvetleri tarafından kuşatılmış bulunan şehre indiklerini bildirmektedir. Şehirde sokak muharebeleri olmaktadır.

Amerikalılar Linz, Steyr ve Pilsen'i işgal ettiler

Paris 6 (a.a.) — Avusturyada harekâtta bulunan Amerikan kuvvetleri Linz şehrini ve bu şehrin güney doğusunda önemli bir sanayi merkezi olan Steyr'i almışlardır. Çekoslovakyada ise Pilsen'in işgal edildiği daha evvel bil-

— Arkası sahife 3, Sü. 7 de —

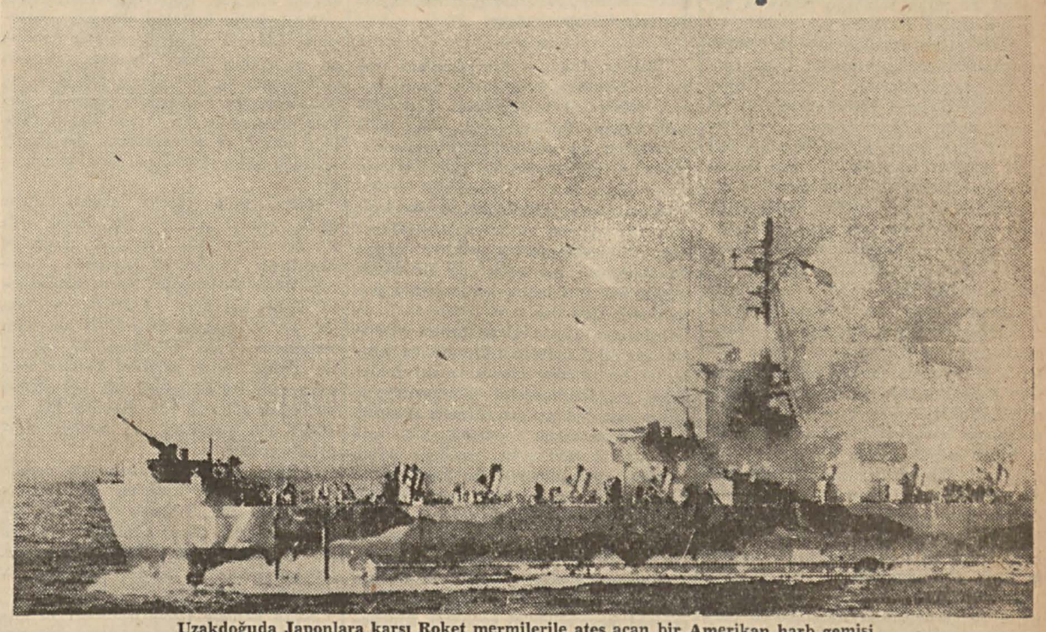

Uzakdoğuda Japonlara karşı Roket mermilerile ateş açan bir Amerikan harb gemisi

JAPONYANIN İSTİLÂSI

Uzakşarka yedi milyon Amerikan askeri gönderildi

Avrupadaki İngiliz ordusunun mühim bir kısmı da harekât sahasına nakledliyor

Londra 6 (a.a.) — Washingtondan gelen haberlere nazaran, Amerikan resmî sözcüleri Avrupadaki savaşın sona erdiği ilân edilmeden evvel Japonyaya karşı yapılacak nihaî taarruz için Uzakdoğuya doğru büyük mikyasta uçak ve asker nakliyatının başlamış olduğunu söylemişlerdir. Panama kanalı yolu ile çok miktarda malzeme Avrupadan Uzakdoğuya gönderilirken, bir asker kafilesi de Süveyş kanalı yolu ile doğruca Uzakdoğu savaş alanına nakledilmiştir.

Bir sözcü demiştir ki:

«— Japonlar, yakında, Avrupada görülmemiş bir istilâ ile karşılaşacaklardır. Uzakdoğuya sevkedilen Amerikan ordusunun mevcudu 7 milyon olarak tahmin edilmektedir. Buna bir de İngiliz ordusu katılacaktır. Şimdi Avrupada bulunan malzemenin yüzde 70 i Uzakdoğuda kullanılabilecektir.»

Britanova ajansının askeri muharriri de şunları ilâve etmektedir:

«— Avrupadan doğuya yapılan İngiliz kuvvetleri nakliyatı ciddi bir güvenlik sessizliği içinde cereyan etmektedir. Kuvvet nakli, Almanyanın batıda çökmesinden evvel başlamış bulunuyordu.»

— Arkası sahife 3, Sü. 1 de —

Polonya ihtilâfı

Londra; yakın bir uzlaşma ihtimali olmadığını bildiriyor

Londra 6 (B.B.C.) — Müttefik Dış İşleri Bakanları arasında Polonya meselesi hakkındaki müzakereler kesildikten sonra ,bu meseleye dair San Francisco'dan hiç bir yeni haber alınamamıştır. Mr. Eden'in Polonya meselesini yeniden bahis mevzuu etmiyeceği dün bildirilmişti.

Molotof'un da bu meseleyi bir tarafa bırakıp, konferansın diğer işlerile uğraşacağı zannedilmektedir. Mr. Stettinius verdiği bir demeçte Molotof'un daha bir kaç gün San Francisco'da kalacağını tahmin ettiğini söylemiştir.

Polonya meselesi hakkında Londrada tefsirler

Londra 6 (a.a.) — Britanova'nın siyasi muharriri, 16 Polonyalı idarecinin Sovyetler tarafından tevkif edilişleri hakkında şunları yazmaktadır:

«Mr. Eden ve Mr. Stettinius tarafından izhar edilen ağır endişe Londradaki siyasi çevrelerde de tamamile paylaşılmaktadır. Molotof tarafından yapılan ifşaatın doğurduğu hayretin, Amiral Dönitz'e Müttefikleri birbirinden ayır-

— Arkası sahife 3, Sü. 2 de —

Teslim olan Almanya nasıl idare edilecek?

Amiral Dönitz, Batıdaki halka, her türlü mücadeleden çekinmelerini bildirdi

Londra 6 (a.a.) — Flensburg radyosu Amiral Dönitz'in bir mesajını yayınlamıştır. Bu mesajda Amiral, Alman kadın ve erkeklerine hitab ederek batıda işgal altında bulunan topraklardaki gizli teşkilât içinde her türlü mücadeleden çekinmelerini istemektedir.

Almanyada kurulacak idare tarzı

Londra 6 (a.a.) — Times yazıyor:

«Alman hükûmet ve idare bünyesi Alman askeri mukavemeti gibi tamamen yıkılmaktadır. Bu bakımdan Müttefik askeri makamları bütün hükûmet işlerine bakmak yükünü de üzerlerine almak zorunda bulunmaktadırlar.

Yalta konferansında, bütün Almanyanın dört işgal bölgesine ayrılması kararlaştırılmış bulunuyordu. Bu bölgeler sırasile birer İngiliz, Amerikan, Rus ve Fransız askerî kumandanlığı tarafından idare edilecek ve bunlar da Berlinde yerleşecek olan başkumandanlardan mürekkeb bir merkezî komisyona bağlı olacaklardı. Ancak, bu mesele şimdi beklenildiğinden karışık bir mahiyet arzetmektedir. En küçük memurundan başlıyarak en büyük memuruna kadar yeniden kurulması lâzım gelen bir hükûmetin kurulmasında birçok güçlükler vardır.

Son zamanlar tarihi, böyle hükûmetsiz kalan bir memlekette yeniden bir hükûmet yaratma usulleri hakkında hiç bir misal kaydetmemiştir.»

Amiral Dönitz

— Arkası sahife 3, Sü. 2 de —

Cumhuriyet 22 yaşında

7 mayıs 1924 günü çıkmağa başlıyan gazetemiz, bugün yirmi bir yaşını bitirdi, yirmi ikinci yılına bastı.

Yirmi bir yıl önce bugün «Cumhuriyet», gayesini ve programını anlatırken; «Cumhuriyet sadece cumhuriyetin, daha ilmî ve şamil ifadesile demokrasinin müdafiidir. Memlekette, her manasile hakiki bir demokrasi ve hakiki bir cumhuriyet tesisi için, gazetemiz bütün varlığile çalışacaktır.» demişti. Gene ayni yazıda, umumî efkâra, memleketin en güzel ve en mükemmel gazetesi olmağa borçlu bulunduğunu söylemeği de unutmamıştı.

Gazetemiz, ilk çıktığı gün kendisine çizmiş bulunduğu bu yoldan zerre kadar ayrılmaksızın, tam yirmi bir senedenberi hududsuz bir sadakatle bağlı bulunduğu rejimin yılmaz müdafiliğini yapmış, muhterem okuyucularına verdiği derece derece tekâmül vadini de yerine getirmekten bir an geri durmamış olduğu kanaatindedir. Gazetemiz, mukaddes bellediği vazifesini, geçen yıllarda olduğu gibi, gelecek yıllarda da, ayni değişmez yollardan yürüyerek yerine getirecek, Cumhuriyet müdafiliğinin şerefini ve aziz okuyucularının tevecchünü gururla taşıyacaktır.

DEVENİN BAŞI!..

(Dört günlük karikatür serisi: 4)

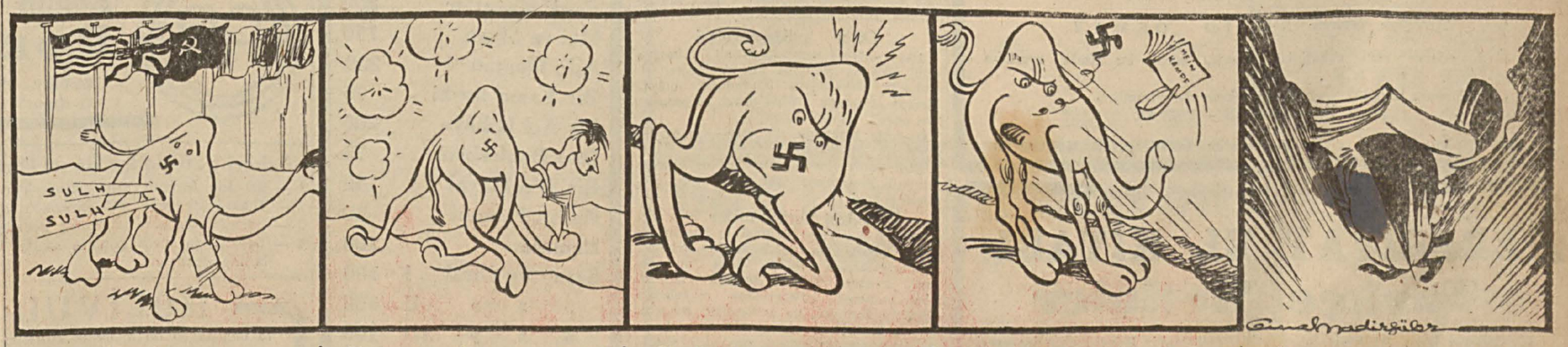

«Kim duysa, işitse,

Yüz vermediğinden, devecik sâkin-ü sâkit,

Bir hendeğe inmiş, başı sokmuş ve uzanmış;

Birden çekilip: «Haydi - demiş - dûzaha murdar!..»

Haksızlık eden başları bir gün... Koparırlar.»

— Tevfik Fikret —

Avrupa harbi biterken

Almanlar Çekoslovakyada ve Norveçte dayanabilirler mi?

Yazan: Abidin Dav'er

Son askerî durumu, şöyle biraz geriye doğru dönerek inceliyelim:

Müttefikler, 6 haziran 1944 te Normandiyada ikinci cepheyi açtıkları ve Almanların lüzumundan fazla meşhur Atlantik seddini yardıkları zaman Hitler'in en yakın askerî müşaviri olan General Jodl, Führerine askerî bakımdan harbin kaybedildiğini ve biricik ümidin Müttefikler arasına bir anlaşmazlık ve nifak sokmağa teşebbüs etmekten ibaret olduğunu söylemiştir.

Ondan sonra, Naziler, hep bu ümidi gerçekleştirmeğe çalışmışlar; fakat muvaffak olamamışlardır. Noelden biraz evvel, bir toplantı yapan Alman askerî şefleri, Ruhr, Yukarı Silezya, Avusturya gibi harb sanayi merkezlerinden biri işgal edildiği takdirde, harbin tamamile kaybedilmiş olacağını kabul ve itiraf etmişlerdir. Bir müddet sonra, bunların biri değil, bir kaçı işgal edilmiştir.

Himmler, bu ilkbahar başında, artık Alman askerî kudretinin tamamile yıkılmasına hiç bir kuvvetin mani olamıyacağını anlıyarak, Hitler'i feda etmek suretile rejimi kurtarmak hususunda ordu ve donanmanın başlıca şeflerile anlaşmıştır. Ondan sonra Himmler, Kont Bernadotte ile temasa gelmiştir. Fakat Alman generalleri, Hitler aleyhinde herhangi bir teşebbüsün bir iç harbe sebeb olacağı fikrinde bulunmuşlardır. Bunun üzerine Himmler, önce Hitler'i ve kendi projesine muhalefet edecek herhangi bir kimseyi zararsız bir hale getirmeden bütün Müttefiklere birden tam bir teslimiyet teklifi yapmağı göze aldıramamıştır.

Bir ay kadar evvel Himmler, Bernadotte ile görürşürken Almanyanın harbi kaybettiğini ve artık Müttefiklere teslim olmak lâzım geldiğini, fakat Hitler'in harbe devam etmek hususunda gösterdiği kat'î azim yüzünden harekete geçemediğini söylemiştir.

On beş gün kadar evvel Hitler, bir dimağ nezfinden hastalandığı zaman Himmler, kendisinin Alman Führeri olacağından emindi. Çünkü Göring, vücudce, hattâ kafaca tam bir bitkinlik içinde bulunduğundan artık onun Hitler'e halef olması bahis mevzuu değildi.

Himmler, bundan sonra, yalnız Ingiltere ile Amerikaya teslim olmak teklifini yapmıştır. O, bu teklifin reddedileceğini biliyordu. Fakat o vakte kadar da Hitler'in öleceğini, kendisinin Almanyanın başına geçeceğini ve o zaman Müttefiklerin kayıdsız şartsız teslim teklifini kabule imkân bulabileceğini umuyordu. Amiral Dönitz ve arkadaşları ise başka türlü düşünüyorlardı. Böylece barış partisile savaş partisi arasında bir müddettenberi devam eden anlaşmazlık Hitler'in halefi olmak kavgasına inkılâb etti.

Amiral Dönitz'in Hitler'e nasıl halef olduğu henüz aydınlanmamış bir sırdır. Bu, belki de bir lâftan ibarettir. Bu suretle Bernadotte, Müttefiklerin cevabını vermek üzere Danimarkada Himmler'i beklerken Dönitz Hitler'e halef ve varis olmuş; Himmler de kayıblara karışmıştır. Bernadotte'un, Himmlerden bahsederken «Onunla son defaki mülâkatım belki son görüşmemiz olmuştur» demiştir. Son gelen haberlerden çıkardığımız bu hulâsadan sonra, şimdi bugünkü duruma bakalım.

* * *

Amiral Dönitz iş başına geçtikten ve ilk vazifesinin harbe devam etmek olduğunu söyledikten sonra, şu olaylar cereyan etmiştir:

1 — Şimal İtalyadaki Alman Generali Von Wietinghof, bütün ordusunu kayıdsız şartsız Müttefiklere teslim etmiştir.

2 — Şimal Almanyadaki Alman Mareşalı Von Buch, bütün ordusunu, yani şimal Almanya, Holanda ve Danimarkadaki Alman kuvvetlerini kayıdsız şartsız Müttefiklere teslim etmiştir. Bu teslim, Amiral Dönitz'in muvafakatile olmuştur.

3 — Avusturyadaki Alman Generali Schultz, kumandasındaki G grupunu -ki Chemnitz'den İsviçre hududuna kadar uzanan sahayı tutuyordu- kayıdsız şartsız Müttefiklere teslim etmiştir.

Böylece, şimdi batı cephesinde şimal ve Baltık denizlerinden Adriyatik denizine kadar uzanan cephedeki Alman orduları, kâmilen, Anglo-Amerikanlara teslim olmuş bulunuyor. Yalnız Norveçteki ve Çekoslovakyadaki Alman orduları henüz teslim olmamışlardır. Diğer taraftan yüzleri doğuya dönük olan Alman kuvvetleri de Ruslarla harbe devam ediyorlar.

Çekoslovakyada da 11 inci Alman zırhlı ordusu teslim olmuştur. Fakat Çekoslovakyadaki Alman ordularının kumandanı Mareşal Schoerner -ki Amiral Dönitz'in şefliğini kabul ettiğini ve harbe devam edeceğini bildiren biricik Alman komutanıdır- Müttefiklere teslim olmamıştır. O, Çekoslovakyada yeni bir taarruza geçen 3 üncü Amerikan ordusu karşısında zayıf kuvvetler bırakarak bütün kuvvetile Çekoslovakyada Mareşal Yeremenko ve Mareşal Malinovski kumandasındaki Rus ordularına karşı harbetmektedir. Doğu Avusturyada Viyanayı alarak Linz'e doğru yürüyen Mareşal Tolbukin komutasındaki Rus kuvvetleri karşısında bulunan Alman kuvvetlerinin de teslim olmadıkları anlaşılıyor. Çünkü 3 üncü Amerikan ordusu Linz'i aldığı halde, henüz Ruslarla birleşememiştir.

* * *

Naziler Anglo - Amerikanlara teslim olup Ruslara karşı harbe devam etmek yolundaki tekliflerinin reddedilmesi üzerine bu arzularını biraz daha dolambaçlı bir yoldan gerçekleştirmişlerdir. Alman devleti ve bütün Alman silâhlı kuvvetlerinin topyekûn teslim olmaları yerine yüzü batıya çevrilmiş olan her Alman ordusu, Müttefiklere ayrı ayrı teslim olmuş, yüzleri doğuya dönük Alman kuvvetleri de ellerinden geldiği kadar Ruslara karşı, harbe devam etmektedirler.

Orduların Müttefiklere teslim oluşunu, Amiral Dönitz'in nüfuzsuz ve otoritesiz bir Führer olmasına atfedenler varsa da, Feldmareşal Montgomery'ye teslim teklifini getiren Alman Amirali, yeni Führer adına konuştuğu gibi, bizzar Amiral Dönitz de, orduya hitab ederken «batı devletlerine karşı harbe devam imkânsız bir hale geldi» dedikten sonra, Bolşeviklere karşı savaşa devam lüzumundan bahsederek şu sözleri söylemiştir:

«Bu, müteveffa Führerimizin bize çizmiş olduğu yolda Almanyanın gelecekteki mevcudiyetini korumak için başarmağa mecbur olduğumuz en mükaddes vazifedir.»

Böylece, naziler, yalnız Anglo - Amerikan ordularına teslim olmanın ve Kızılordu ile harbe devam etmenin pratik çaresini bulmuşlar ve bir plân dairesinde bu yolu tutmuşlardır. Fakat bunda askerî olmaktan ziyade, siyasî bir gaye takib ettikleri anlaşılıyor. Çünkü, milyonlarca Alman askeri teslim olduktan sonra, Çekoslovakya ve doğu Avusturyadaki kuvvetlerle Kızılorduya karşı devamlı bir mukavemet göstermek imkânsızdır. Kaldı ki 3 üncü Amerikan ordusu da, bütün kuvvetile doğuya doğru Çekoslovakyada ve Avusturyada ilerlemektedirler. General Patton'un bu taarruzu, çok geçmeden Mareşal Schoerner (Şörner) in 2 buçuk milyon kişi tahmin edilen -bu rakam, bize biraz mübalağalı görünüyor- ordusunu iki ateş arasına sokacaktır. Şimdilik stratejik mahiyette olan bu iki ateş arası tabiri, bir kaç gün sonra tabiyevî bir mana da ifade edecektir.

Hattâ 3 üncü Amerikan ordusu, bir müddet evvel Berlin üzerine yürürken Elbe boyuna gelince birdenbire durmuş olan 9 uncu ve 1 inci Amerikan orduları gibi, Pilzen ve Prag'ı aldıktan sonra, yukarı Elbe boyunca dursa bile, Rus orduları, Çekoslovakyadaki Alman mukavemetini kırabilirler. Çünkü 1 inci, 2 nci ve 3 üncü beyaz Rusya cepheleri ordular grupları ile 1 inci Ukrayna cephesi ordular grupu serbest kalmışlardır. Bunlar Elbe'nin doğusunda zaptettikleri Alman topraklarında işgal kuvvetleri bırakarak Almanların dayandıkları bölgede harb eden 4 üncü, 2 nci ve 3 üncü Ukrayna cepheleri ordular gruplarına iltihak ederek onların yaptığı baskıyı son derece şiddetlendirebilirler. Bu işte, ayaklanmış olan Çekoslovak yurdseverlerinden yardım görürler.

* * *

Almanların Norveçte mukavemet etmeleri ve orada üslenmiş olan denizaltı gemilerile harbe devama çalışmaları ayrı bir bahistir. Amiral Dönitz'in, «Batı devletlerine karşı harbe devam imkânsız bir hale geldi» dedikten sonra, Norveçte mukavemete devam etmek istemesi, mantık bakımından manasız olur. Denizaltı harbi, çoktan iflâs etmiştir. Amiral Dönitz'in bir denizaltı uzmanı olması, dün fayda vermemiştir. Bugün ve yarın mı verecek? Amiral, belki Norveçi ve denizaltılarını bir pazarlık ümidile elinde tutmak istiyecektir. Almanyayı bütün kudret ve azametine rağmen kayıdsız, şartsız teslim olmağa icbar eden Müttefiklerin Norveçte sıkışıp kalmış nazi kuvvetlerinden ve yarın torpilsiz, bilhassa yakıtsız kalacak olan denizaltılarından çekinerek mi Amiral Dönitz ile pazarlığa girişecekler?

Amiral Dönitz, bir kaç güne kadar Norveçteki kara, deniz ve hava kuvvetlerinin teslimini emretmez de harbe devam ederse, bu inadın ne sonuçlar elde edebileceğini de ayrıca tetkik ederiz.

ABİDİN DAV'ER

Konservatuar koro konseri

7-5-945 pazartesi günü saat 18,30 da Şehir Tiyatrosu dram kısmında Muhiddin Sadak idaresinde son koro konseri verilliyor. Bu konser programında Ferdi Von Ştatzer'in de soloları bulunmaktadır. Konser alâka ile beklenmektedir.

Şehir haberleri

Bir haftalık piyasa

Kuru ve yaş gıda maddeleri satışlarında durgunluk var

Piyasamızda son haftalarda görülen durgunluk geçen hafta içinde de devam etmiştir. Bilhassa kuru yiyecek maddelerinde, haftanın bir çok günlerinde, borsada muhtelif çeşidler üzerinde muamele bile olmamış. yapılan muameleler de pek küçük partilere inhisar etmiştir. Fiatlardaki düşüklük devam etmektedir. En ziyade fiat düşüklüğü pirinc ve nohuddadır. Zeytinyağı yokluğu sebze fiatlarına tesir etmektedir.

Hafta içinde toptan olarak bulgur 48-50, fasulye sert çalı 60, battal çalı 80, dermason 104 kuruştan muamele görmüştür. Tombul 40, barbunya 47 kuruşa kadar düşmüştür. Horoz fasulyeleri 80-81 kuruştur. Ispanya nohudu yok gibidir. Kalbur üstü 42-44 kuruştan satılmıştır. Yeşil mercimek 80 kuruştur. Ofisin pirinç dağıtımı fiatlara tesir yapmıştır. Pembe göbek 125, Diyarbakır 130, mısır tohumu 128, viyolina 136 ve Tosya 136 kuruştan son muamelelerini görmüştür.

Sadeyağı fiatları yükselmekte devam ediyor; eritilmiş Urfa ve Siverek 675, Diyarbakır 540, Trabzon tuzlu 525 kuruşa çıkmıştır. Diğer yağlarda muamele yoktur. Turyağı da bulunmamaktadır. 325 kuruştan bir miktar muamele olmuştur.

Sebze halinde Izmir baklaları 15 kuruşa kadar düşmüştür. Adana malı ise 10 - 12 kuruştur. Yerli bakla yeni çıktığı halde 25 kuruştur. Sakızkabağı 90-100, araka bezelye 35, sultaniye bezelye 40 kuruştan satılmaktadır. Enginarın tanesi 40 kuruşa kadar inmiştir. Maamafih alıcısı azdır.

Hafta içinde çilek gelmiş ve kilosu 4 liradan satılmıştır. Salatalık hiyar da 200-170 kuruşa müşteri bulmuştur.

Iznık gölü bir sıtma yuvası halini aldı

İsmi ve adresi bizde mahfuz bir okuyucumuzun bildirdiğine göre, İznik gölünün yükselmesile etraf kasaba ve köylerde müteaddid sıtma vak'alarına raslanmaktadır.

İznik gölü, Bursa Valisi Ahmed Vefik Paşa zamanında, Gemlik boğazından Marmaraya bir mecra açılmak suretile boşaltılmışsa da, aradan uzun zamanın geçmesi ve bakımsızlık, bu yolun tıkanmasına sebeb olmuştur.

Hükûmet işe vaziyed edip göl ve kanalın ıslahına çalışacağı sırada İtalyan, Balkan, Umumi ve İstiklâl harblerinin patlaması ıslahatı hakkile geciktirmiştir.

Okuyucumuzun Sağlık Bakanlığından dileği şudur:

«Gölden Gemlik sahiline bir kanal açılması, şayed masraflı ise, şimdilik muvakkaten eskisi gibi bir mecra yapılması suretile kuruyacak bataklık arazinden istifade edilebilecek ve miktarı yüz bini geçen bu bölgenin çalışkan halkı sıtma gibi korkunc bir afetten kurtulabilecektir.»

Halkın zararına olarak verilen karar

Belediyenin, bir kararla kuzuların baş ve ciğerlerile satılması müddetini mayısın 15 ine kadar uzatmasını, perakendeci kasablar itirazla karşılamışlardır. Uzun yıllardanberi Istanbulda kuzular Hıdırelleze kadar baş ve ciğerlerile satılmakta ve o günden sonra baş ve ciğerler koyunlarda olduğu gibi ayrılmaktadır. Belediyenin şimdi bu teamülü neden bozduğu bir türlü anlaşılamamaktadır. Toptancı kasablar, esasen az koyun geldiğini, baş ve ciğer çıkarılırsa kuzu etinden de halkın az istifadesi olacağını ileri sürerek bu kararın alınmasına sebeb olmuşlardır. Halbuki kuzular çok büyüdüğünden meselâ beyin tarafı olan bir yarım baş 400 - 450 gram gelmektedir. Ust tarafı kemik olan yalnız bir beyin bu suretle 120 - 130 kuruşa halka mecburi olarak satılmış olmaktadır. Bu suretle kuzu beyni harb yıllarının en pahalı matai haline getirilmiştir.

Dün Hıdırellezdi

Dün Hıdırellezdi. Sabah nisbeten serin ve kapalı olan hava, öğle üzeri açmıştır. İstanbul halkının büyük bir kısmı dün vaktini şehrin yakın banliyölerindeki mesire yerlerinde geçirmişlerdir. Bilhassa Kâğıdhane ve civarı, çok kalabalık olmuştur.

Yolda öldü

Beyoğlunda Piremeci sokağında oturan 65 yaşlarında Mıgırdıç, Galatadan geçerken fenalık gelerek yere düşmüş ve ölmüştür.

Kilisede âyin yapılırken öldü

Heybeliadada Papaz okulu kilisesinde, paskalya münasebetile yapılan gece âyininde 60 yaşlarında Pandeli adında bir ihtiyar düşerek ölmüştür. Cesed Morga kaldırılmıştır.

25 liradan 20 liraya indirilen maaşlar

Orta öğretim müessseselerinde öğretmen olarak çalışmakta bulunan emeklilerin başlangıç maaşlarının 25 liradan 20 liraya indirilmesine karar verilmiştir.

Millî Piyango

Millî Piyangonun 7 mayıs 1945 çekilişi bugün saat 13,30 da Ankara Sergievinde yapılacaktır. İkramiye kazanan numaralar Ankara radyosile bugün 22,15 ve yarın 12,45 ajans haberlerinden sonra yayınlanacaktır.

Çekiliş öğleden sonra yapılacağı için Ankara ve Istanbul bayileri satamıyarak iade edecekleri biletleri bugün saat 12 ye kadar Millî Piyango bürolarına iade etmiş bulunacaklardır.

Bayiler satmak üzere kendi hesablarına alıkoyacakları biletleri saat 13,30 a kadar satabilecekler, bu saatten sonra hiç bir suretle satış yapılmıyacaktır.

Okul müsamereleri

1944 - 1945 ders yılı bitimi dolayısile dün Boğaziçi lisesinde bir müsamere verilmiştir. Davetlilerin bulunduğu müsamerede «Gelincik ülkesi» isimli üç perdelik bir operet temsil edilmiştir.

Operette mektebin ilk, orta, lise öğrencileri rol almışlardır.

Şişli Terakki lisesi talebeleri de dün Eminönü Halkevinde bir müsamere vermiştir.

Tıbbî konferanslar

Gureba hastanesi üçüncü iç hastalıkları kliniği tarafından tertib edilen tekâmül konferanslarının ikinci serisi bu akşam Rektör Tevfik Sağlam tarafından verilecek «Tüberküloz ve gebelik» mevzulu konuşma ile açılacaktır. Bu seride en selâhiyetli mütehassıslar, haftanın muayyen günleri gebelik hakkında konferanslar vereceklerdir. Bir saat devam edecek konferanslar serbesttir. Bütün tıb müntesibleri iştirak edebilir.

Hâdiseler - Düşünceler

Alman seciyesi

Yazan: Prof. Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu

Milletlerin, millî seciyelerinden bahsetmek, cereyan eden politika hâdiselerini bu zaviyeden düşünmek sık sık görülen şeylerden biridir. Bu sırada Almanyanın çöküşü, ciddî, siyasî muharrirden karikatürcüye kadar her eli kalem tutana bu zaviyeyi gösteriyor: Alman seciyesinin siyasî tarafı siyasî tarih sahifelerinde tâ Isveç ve Demir Şarl vukuatındanberi hep ayni şekilde beliriyor. 1918 kadar 1945 te de bu seciyenin önüne geçilmez tezahürüne şahid olmaktayız.

Fikirde, edebiyatta ve politikada daima kendisini gösteren bir millî seciye meselesi, sosyoloji mensubları kadar aksiyon adamlarını da alâkalandıran mevzular arasındadır. Her millet, iç ve dış meselelerindeki adalet davasını, bilhassa dış politikadaki iddialarını bu seciyenin taleblerine uydurmak zaruretindedir. Birkaç hafta evvel bu sütunlarda bize Ingiliz seciyesinden bahseden üstadımız Prof. M. Şekib bu karakteri tahlil ederken «İngiliz karakterini teşkil eden unsurlar adalılık, ırk ve kültür karışmaları, mahallî hayat ve hürriyet ihtiyacı, kanun saygısı, sınıf kavgalarının huşunetli olmaması, siyasî mücadelelerin dinî birlikle yapılması, daimî büyük ordulara düşman ve denizci bir millet olması... dır» diyor ve bu tahlilini şu mütalea ile tamamlıyordu: «Kuvvet ve iktidarından emin olan Ingiliz temkinli, sabırlıdır. Ne telâşa, ne de böbürlenmeğe ihtiyacı vardır. Bu mahiyette bir iktidar ve kuvvetin bilhassa dikkat edeceği şey, zamanın ahval ve zaruretlerini yakından takib ederek bunlara göre hareket etmektir.» Almanyanın çöküşünden bahsedenler de şu veya bu şekilde, görülen neticeyi zaten doğuracak olan bir Alman seciyesine işaret ediyorlar. Onlara göre nasıl Ikinci Cihan Harbi, muayyen şeraitin mahsulü olan İngiliz seciyesine bir lâboratuvarlık yaptıysa ayni tarzda Alman seciyesinin tezahür eylemesine de vesile teşkil etmiştir. Hele harb boyunca yaptıkları kehanetleri hatırlarken «Ben demedim miydim?» diye söze başlıyanların kafasında adeta fizik zaruretlere benzer bir millî seciye determinizmin bile bulunduğu hissedilmektedir!

Birinci ve İkinci Dünya harbleri arasında, bugünkü cihan fırtınasını hazırlıyan sinsi hareketleri muhtelif memleket muharrirlerinin kanalı ile takib edenler Fransa ile Almanya arasındaki gerginliği pek iyi bilirler. Her iki taraftan samimî veya riyakârca bir anlaşma arzusunu gösteren siyaset ve fikir adamları nutuklar, konferanslar vermek için vakit vakit karşılıklı seyahatler yaparlardı. Bunların içinde bazıları meşhur Istrasburg yemininden bahsederek Fransa ve Almanyanın ayni ırkî kökten geldiğini, esasen coğrafî vaziyetin iki memleketi mütesanid yaptığını, birinin ziraî, ötekinin sınaî olan yapısının da bu tesanüdü artırdığını iddia eylerlerdi. Bir kısım muharrirler ve sanatkârlar da Fransız ve Alman millî seciyeleri arasında bir uzlaşmanın imkânsız olmadığını belki de içten ve samimî olarak anlatır, durur, karşılıklı fedakârlıkların yapılmasını ileri sürerlerdi.

1929 - 1932 arasındaki talebeliğim esnasında gerek ilim adamlarının, gerek muharrirlerin bu neviden seciye anlaşmalarına çalıştıklarına her iki memlekette yakından şahid olmuştum. Bunlardan birini pek iyi hatırlıyorum: Alman muharrirlerinden Friedrich Sieburg, bir konferansında uzun müddet beraber yaşadığı Fransızların millî seciyesini aydınlatmış, adeta -yahud benim sezişime göre- bir hasret ve iştiyak duygusile bu seciyenin kendi milletinde bulunmadığından bahseylemişti. Muharrir sonradan «Tanrı Fransız mıdır?- Dieu est-il Français» ismile neşreylediği bir eserde konferansının ana düşüncesini dikkatli ve etraflı tahlillerine mevzu yapmıştır (1). Almanyanın siyasî çöküşü karşısında gerek vaktile dinlediğim konferansın, gerek eserinin mevzularının günlük bir değer kazandığını zannediyorum.

Sieburg, Alman seciyesinin ne olduğunu anlatmak için ilkin ne olmadığını göstermek istiyor. Alman seciyesi, Fransız seciyesinin tam aksidir. O halde Fransız seciyesini tanımalıyız: Fransız karakteri ruhî muvazenenin tâ kendisidir. Medeniyetin ağır bir yürüyüşle elde edileceğini düşünür, bu işte Tanrının Fransıza bir vazife verdiğini de daima hatırda tutar. «Nasıl Danimarkalı kendisinin Allah için lüzumlu bir kul olduğunu düşünüyorsa Fransızlar da bu lüzumlu kulların en lüzumluları olduklarını gözönünde tutarlar.» Ona göre «eski» daima mevcud kalacaktır, «yeni» ancak «eski» ye ilâve olarak yaşıyabilir. Alman seciyesinin azametli ve heybetli yeniliklere âşık tarafı, Fransız seciyesine tamamen yabancıdır. Bu yüzdendir ki Fransız, Almanların bu karakterini işaret etmek için dudaklarındaki istihzalı bir tebessümle daima şu kelimeyi tekrarlar: — **Kolossal!**

Fransız karakterine göre devlet, gene Fransız olan ferdlerin eseridir. Korkunc bir heyulâ halinde ferdin karşısına dikilen ve Alman seciyesi için çok munis olan, Hegel'de felsefesi görülen bir devlet, her zamanın Fransızı için ancak bir nefret mevzuudur. Paris bile taşranın, kasaba ve köylerin emrine amâdedir. Bir çok seneler Fransa içinde yaşıyan Alman muharriri, Fransız seciyesinin bu tarafına her nedense daha 1932 de ehemmiyetle parmak basıyor. O halde gerek Ondördüncü Louis, gerek Napoléon devirleri bu bakımdan Fransız seciyesile nasıl telif edilebilecektir? Sieburg'a göre bilâkis «Dünyanın Fransız olan nizamını etrafa yaymak imanını da ihtiva eden» Fransız seciyesi böylelikle daha iyi belirmekte, ve Tanrının Fransız olduğu ispat edilmektedir.

Uzun tahlillerin hulâsasına göre Alman seciyesi, henüz muvazenesini bulmamıştır. Alman, hakikati yalnız kendi «tabiat» inin gözlüğü ile görüyor. Fransız için bahis mevzuu olan yalnız «mevcud olmak» iken Alman «Devenir-Oluş» içindedir. Siyasî zekâsındaki noksanlığı, bir çok şeraitin tesirile vücude gelen millî seciyesinde aramalıdır. Herşeyin büyüğünü istiyen Alman, bu isteğini etrafını ve ilerisini görmeden gelişigüzel ortaya atiyor.

Bir kelime ile Alman seciyesinin en bariz tarafı, hareketlerinde sınır tanınmamasıdır. Metafizikte ve musikide sınırsızlığın ve sonsuzluk duygusunun şaheserlerini yaratan bu seciye, politika sahasında kayalara çarpıyor. Fransızın sens politique dediği siyasî duygudan mahrumiyetini ancak bu şekilde anlıyabiliriz. İkinci Dünya harbinin her safhasında azametli ve kolossal «yıldırım harbleri»nin arkası sıra kendisini gösterecek böyle bir duygu, belki daha başka neticeler hazırlıyabilirdi. Fakat meselâ Fransız seciyesindeki «ölçü duygusu» nun Alman seciyesinde bulunmaması, hele «zamanın ahval ve zaruretlerini soğukkanlılıkla ve hiç bir şey yokmuş gibi sükûnetle karşılıyan, muvaffakıyetler karşısında da kabarıp böbürlenmiyen» Ingilizin seciyesine Almanın tamamile yabancı kalması, bugünkü vaziyeti hazırlamıştır denebilir.

Sieburg kitabının bir yerinde Fransızı dünya haritasını sabit bir şekilde tutan ve yuvarlağı dönmekten menedici bir kuvvet gibi tasarlarken Almanın tam aksi bir kuvvet temsil ettiğini iddia ediyor. Fakat bundan o, Alman seciyesi aleyhine bir hüküm çıkarıyor mu? bilmiyorum. Ne de olsa eserinin çıktığı zaman 1932-1933 sıralarıdır ve seksen milyonluk Almanya, 40 milyonluk Fransanın müstemlekelerinden hiç birine sahib değildir. Bununla beraber acaba ayni sens politique yokluğu, politika yolu ile elde edilmesi muhtemel muvaffakıyetlere mâni olmamış mıdır?

Çok keskin ve ince tahlillerle kendi milletinin seciyesini belirten Sieburg acaba şimdi nerededir? Yaşıyorsa tarihin hazırladığı ve yaptığı bu müthiş tecrübe karşısında neler düşünüyor?

(1) Eserin aslı başka isim altında neşredildi: Gott in Frankreich (Tanrı Fransada).

SPOR

Dün yapılan futbol maçları

Beykoz berabere kaldı, Beşiktaş 3 - 0 galib geldi

Cumartesi günü Beşiktaş takımı Uçaksavara yenildiği için dünkü maçlar birdenbire ehemmiyetini kaybetti. Bundan sonra yapılacak oyunlarda neticeler ne olursa olsun Fenerbahçenin kupa şampiyonluğuna tesir yapamıyacağını iyi bilen futbol meraklıları dünkü maçlara pek iltifat etmemişlerdi. İşittiğimize nazaran dünkü hasılat sekiz, dokuz yüz lirayı geçmemiş. Tribünler de epey tenhaydı. Hattâ o kadar sıkışmadık ki, aramızda kahve ısmarlıyanlar da bulundu. Kupa maçlarında hemen hemen hiç nasib olmamış bir rahatlık içinde maçları takib ettik. İlk oyunu Uçaksavarla Beykoz oynadı. Tam denk iki teşekkül arasında, birinci devresi beraberlikle biten maçın ikinci devresi daha hızlı başladı. İki taraf galib gelmek gayretile olanca imkânlarile çalışıyorlardı. Beşinci dakikadan itibaren Beykozlular az üstün bir oyun tutturdular. Uçaksavarın on sekiz çizgisi içinde iki kere gol vaziyetine giren Beykozlular geç kalmaları yüzünden sayı yapamadılar.

Onuncu dakikadan on beşinci dakikaya kadar Uçaksavarlılar tekrar müsavi bir oyun çıkarmağa muvaffak oldular. Bu arada Uçaksavarın orta muhacimi eşapelik bir pasa yetişemedi. On altıncı dakikada Beykoz üç ortasının, Uçaksavar kalesi önünde rakib müdafilerile karışık vaziyette, şüt üstüne şüt çektikleri sırada Beykoz soliçini ittikleri için Uçaksavar aleyhine penaltı verildi. Bahadır penaltıyı dışarı çekti. İki dakika sonra Beykoz soliçinin pek kuvvetli şütü kalenin orta direğinden döndü. Pek yakından bir daha doldurdukları sırada Uçaksavarın dün de civa gibi oynıyan kalecisi isabetli bir kurtarışla Beykozun golüna mâni oldu. Maçın neticesine on beş dakika kala Beykozlular yoruldular. Uçaksavar ağır basmağa başladı. Beykoz kalesini devamlı tehdid altında bulunduran Uçaksavar muhacimleri iki müsaid vaziyetten istifade edemediler. Oyunun sonuna yakın Beykoz da kolay bir gol vaziyetini neticelendiremedi. İki takım sıfır sıfıra berabere kaldı.

Beşiktaş - Demirspor

Hakem Adnan Akının idaresinde takımlar şu tertiblerde dizildiler:

Beşiktaş - Mehmed Ali - Hristo, Rifat - Nuri, Ömer, Cahid - Faruk, Şeref, Kemal, Hüseyin, Sabri.

Demirspor — Nevzad - Nuri, Mehmed - Iskender, Ibrahim, Mustafa - Ismail, Niyazi, Mehmed, Ismail, Murad.

Beşiktaş takımında otoriteyi ve oyunun ahengini tanzim eden Hakkının yerine yan muavin Hüseyinin geçirilmesi, onun yerine de Nurinin konulması takımın stilini bozmağa kâfi gelmişti. Daha ilk akınlarda muavinlerle muhacimler arasındaki rabıtanın gevşek ve gelişigüzel olduğunu farkettik.

Beşiktaşın tesadüfî oyununa biraz çeki düzen veren soliç Şerefin yerini bulan uzun pasları idi.

On beş dakika kadar iki taraf da beraberlik oyunundan ziyade, ferdî bir didişme içinde enerjilerini sarfettiler. On dördüncü dakikada Farukun frikikten ortaladığı topu merkez muhacim Kemal kafa ile atarak ilk Beşiktaş golünü yaptı.

Bu golden sonra oyun güzelleşemedi. Birinci devrenin sonuna kadar muavinlerin kifayetsiz Beşiktaş müdafaasına yardım mecburiyeti ve Hüseyin gibi yan muavinlikte, ekseriya bir kişi ile mücadeleye alışmış elemanın iç muhacımlikte müessir olamaması yüzünden Beşiktaş hücumları karışık ve tesirsizdi.

Demirspor da, ilk Istanbula gelişinde olduğu gibi, düzgün ve beraberlik oyununu çıkaramadı.

Ikinci devrenin 36 ncı dakikasına kadar iki taraf da oyununu düzeltemedi. 36 ncı dakikada Beşiktaşlı Kemal, kaptığı topla Demirspor kalesine akarken kaleci acele çıktı. Kemal kaleciyi çalımla geçerek boş kaleye ikinci golü attı.

Bu ikinci golden bir dakika sonra frikikten şandellenen topu solaçık Faruk kafa ile kaleye atarak Beşiktaşın 3 - 0 galibiyetini temin etmiş oldu. Bu 3 - 0 lık galibiyete rağmen Beşiktaşa iyi oynadı denilemez. Ikinci devrenin son yirmi dakikasında Demirsporlular şütlerde geç kalmaları yüzünden, bir kısmı da Beşiktaşın talihinden iki gol kaçırmışlardır.

Eşref Şefik

Dün yapılan diğer maçlar

Birinci kümeye terfi için yapılan maçlarda Elektrik 4-0 Anadoluyu, Taşkızak da 4-0 Ramiyi yenmişlerdir.

Üniversiteliler arasında yapılan maçta Hukuk takımı 1-0, Tıb Fakültesi takımını mağlûb etmiştir.

Liseler futbol birinciliği

Liselerarası futbol birinciliği bugün 19 Mayıs stadında pek büyük bir kalabalık önünde yapılmıştır. Atatürk Lisesi 2-0 Adana lisesi takımını, Boğaziçi Lisesi takımı da, 3-0 Haydarpaşa Lisesi takımını yenerek birinci olmuştur.

Müsabakalardan sonra Millî Eğitim Bakanı adına Beden Terbiyesi Umum Müdür vekili Vildan Aşir Boğaziçi Lisesi takımına Liseler futbol birinciliği şildini vermiştir.

Günün Kitabı:

HENDRİK WİLLEM VAN LOON

İNSANLIĞIN KURTULUŞU

İnsanların düşünmek hakkı uğrundaki savaşlarının tarihi

Türkçeye çeviren: NÜVİD OSMAY

«İcab ederse eski ceketinizi satınız, fakat bu kitabı mutlaka alınız.» Prof. CLARK.

«Van Loon'u okumak hem faydalı, hem de elzemdir.» Prof. HALİDE EDİB - ADIVAR

Fiatı 350 kuruş. Yayınlıyan: ÜNİVERSİTE KİTABEVİ

LİSE I, II, III Sınıfları için

EDEBİYAT EL KİTABI

Türkçe Metinler

Haydarpaşa Lisesi Edebiyat Öğretmeni Vasfi Mahir Kocatürk'ün bu eseri bütün lise sınıfları programını muhtevidir. 208 sahife (125 kuruştur.)

Ahmed Halid Kitabevi

Hayreddin Ziya Taluyun

YÜZLER ve MASKELER

İsimli büyük aşk ve his romanı

YARIN ÇIKIYOR

Her aileyi ilgilendiren ibret alınacak bu romanı, evlenme çağındaki genç kızlar, gelinler, kaynanalar, evlerini ihmal eden erkekler muhakkak okumalıdır.

UĞUR KİTABEVİ

Büyük Edib Merhum

HALİD ZİYA UŞAKLIGİL'in

Eserlerinden:	Krş.
Kırık Hayatlar	250
Mai ve Siyah	150
Aşkı Memnu	250
Bir Yazın tarihi	75
Bir Acı Hikâye	200
Onu Beklerken	75
Bir Şi'ri Hayal	150
Kadın Pençesi	50
Nemide	100
Saray ve Ötesi I	100
» » II	100
» » III	100
Bir Ölünün defteri	100

HİLMİ KİTABEVİ

Her kadın için çok kıymetli bir eser:

ÇOCUK DÜŞÜRMEK

Doktor Cemal Zekinin

Pek lüzumlu ve mühim malûmatı veren bu değerli eserinin

ÜÇÜNCÜ TABI ÇIKTI

265 sahife, fiatı 3 liradır. Satış merkezi: İNKILÂP KİTABEVİ

Her kitabcıda bulunur.

FRANSIZCA ve İNGİLİZCEYİ

Daha kolay, daha çabuk, daha güzel öğrenebilmek için behemehal

1 AYDA FRANSIZCA

1 AYDA İNGİLİZCE

Metodlarından istifade ediniz.

Esaslı lisan kurları seçme terimler, Hususî tâbirler, ticarî mektub nümuneleri.

Her kitabcıda bulunur. İstanbulda İNKILÂP.

NORAH LOFT — HİKMET HİKÂY

ÇÖL ÇİÇEKLENİRKEN

Günün en nefis romanı. His, heyecan, aşk, fedakârlık: Avrupadan Amerikaya hicret. Yerlilerle mücadele. Hülâsa elinizden bırakamıyacağınız bir eser. 150 kuruş.

Ahmed Halid Kitabevi

İstanbul Vilâyeti Dağıtma Bürosundan:

1 — Hükûmetçe ekmek ve ekmeklik hububat ve saire maddelerinin dağıtımına dair talimatname hükümlerinden faydalanan ana karne hâmili memur ve müstahdemlere (emekli, dul ve yetimler hariç) 80 er gram kalay dağıtılacaktır.

2 — Tevziat usulüne göre tanzim edilecek (9) numaralı bordrolarla yapılacaktır. Bekâr olanlarla karı koca çalışanlardan bayanlar dağıtım dışında bırakıldıklarından bu bordrolara dahil edilmemeleri lâzımdır.

3 — 80 gramın bedeli 298 kuruş 58 santim olan kalayların vilâyet makamından verilecek ordinolarla Yapı ve Kredi Bankasından alınacağı ve dağıtımın bir ay devam edeceği ilân olunur. (5951)

Muhterem Kadıköy Halkına Müjde:

Kadıköy SÜREYYA Sinemasında

BU AKŞAM Saat 20,45 te

SES Tiyatrosunun Opereti

Bu senenin en büyük muvaffakıyetini ve alkış tufanını kazanan

MODERN KIZLAR

Büyük Operetini Oynıyacaktır.

Dikkat: İzdihama mâni olmak için biletlerinizi lûtfen evvelden aldırınız. Tel: 60682.

Bugün AR Sinemasında

DORA NELSON

ELVİRE POPESCO ve ANDRE LEFAUR

Seanslar: 2,30 — 4,30 — 6,45 — 9,15 te

Askerî Fabrikalar Genel Direktörlüğü Ticaret Şubesinden:

1 — 500 ton kurşun satın alınacaktır.

2 — Ihalesi 16 mayıs 945 çarşamba günü saat 14 te yapılacaktır.

3 — Şartnamesi, parasız olarak hergün Ticaret Şubesinden alınabilir.

4 — Isteklilerin, belli gün ve saatte % 7,5 teminatlarile birlikte Ticaret Şubesine gelmeleri. (5713)

HOLİVUD DÜNYASI

78 inci sayısı da modellik elbiseler taşıyan ELEANOR PARKER ve ANN MİLLER'in renkli resimlerile çıktı.

HOLİVUD DÜNYASINI HER YERDE ARAYINIZ.

İDARE HUKUKU

Ord. Prof. SIDDIK SAMİ ONAR

Büyük eserin ikinci tabı çıktı.

Satış Merkezi:

Beyazıd, HAK Kitabevi

MYRİAM HARRY

ŞEHVET ADASI

Çeviren: KEMAL EMİN BARA

Fiatı 150 Kr.

BATI YAYINEVİ

P. K. 18 - Şişli

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Zaferden sonra...

Mayısın ilk haftası, unutulmıyacak tarihi vak'alarla yüklenmiş ve dünya tarihinde bir dönüm noktası, bir yeni doğuş müjdesi teşkil etmiştir.

Hitlerin ölümü ile başlıyan hâdiseler, milyon milyon Alman askerinin teslim olmasile büsbütün önemleşmiş, arada Berlin düşmüş, daha sonra Hamburg ve Kiel İngilizlerin eline geçmiş, Danimarka ve Holanda istilâdan kurtulmuş, Bavyera kalesi her hangi mukavemete sahne olmadan düşmüş, Müttefikler Bavyera ve Avusturyaya girmiş, Moravya ile Bohemyaya yetişmiş ve İtalyanın bütününü kurtarmışlardır. Gerçi ötede beride tasfiye edilecek bir takım cüz'i mukavemetler ve kurtarılacak yerler vardır, fakat Almanya topyekûn yıkılmış ve Üçüncü Reich tarihe mal olmuştur.

Birinci Dünya Harbinin neticesile İkinci Dünya Harbinin neticesi arasındaki fark ne kadar büyük!

Birinci Dünya Harbinin sonunda Almanya dimdik duruyordu ve mütarekenin imzası üzerine Alman orduları memleketlerine dönmüşlerdi. İkinci Dünya Harbinin sonunda Almanya baştanbaşa harabdır ve Alman orduları, esaret kamplarını boylamaktadırlar.

Birinci Dünya Harbinin sonunda, Almanya, yenilmemiş, fakat arkadan vurulmuş olduğunu iddia edebilecek bir durumda idi ve bu iddiayı ileri sürmekten geri kalmamıştı. İkinci Dünya Harbinin sonunda ise Almanya, Alman toprakları üzerinde kayıdsız ve şartsız teslim olmuştur ve onun yenilmediğini veya arkadan vurulmuş olduğunu iddia etmesine değil, bu çeşid iddiaları aklından geçirmesine de imkân yoktur. Almanya yalnız askerî bir felâkete uğramakla kalmamış, topyekûn iflâs etmiş, topyekûn yıkılmıştır.

Fakat bu topyekûn yıkılmak, maddeten ve manen iflâs etmek, yalnız Almanya için değil, bütün dünya için de bir tehlike teşkil etmektedir. Çünkü yıkılan bir millet, anarşi kaynağı olabilir ve bütün dünyaya manevî vebalar saçabilir. Nasıl ki yıkılan bir milletin karşılaşacağı maddî ıstırablardan, sefalet ve yoksulluklardan peyda olacak illetler ve hastalıklar da bütün dünya için bir tehlikedir.

Müttefikler bunu peşinden takdir ettikleri için Almanyayı sefalet ve yoksulluk içinde mahvolmak üzere bırakmıyor, Almanyayı işgal etmekle ve bu işgali uzatmakla Almanyanın hem kalkınmasına, hem sebeb olduğu tahribatı telâfi etmesine yardım etmek; zorbalığa değil, fakat hak ve adalete inanan, mutlakıyete değil, fakat demokrasiye dayanan yeni bir Almanyanın peyda olmasına imkân vermek istiyorlar.

Almanyanın saldırganlığı yalnız Almanyayı değil, bütün Avrupayı bir harabeye çevirmiş ve bütün Avrupayı yıllarca ıstırab ve sıkıntı içinde yaşatacak yoksulluklara sebebiyet vermiştir. Önümüzdeki yıllar bu yoksulluklarla mücadele içinde geçecek, fakat bu mücadele de iyi idare edilmediği takdirde, kendine göre bir takım tehlikeler doğuracak, belki de milletleri birbirini yemeğe sürükliyecektir.

Bu tehlikeleri önlemek için elele vererek çalışmak birleşik milletlerin en bellibaşlı ve en önemli vazifesidir.

Kazanılan zaferlerin hiç bir milleti sarhoş etmemesi, hiç bir yerde taşkın tezahürlerle karşılanmaması bu vazifenin her şeyden üstün olarak hissolunduğunu gösteriyor. Bu da çok değerli bir uyanıklık belirtisidir. Bunun gittikçe kuvvet bulduğunu görmek istikbal namına beslenen ümidleri ancak sağlamlar.

Ömer Rıza DOĞRUL

Japonyanın istilâsı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Japonya üçlü paktı bozdu!

Londra 6 (a.a.) — Japon Haberler Ajansının bildirdiğine göre, Japon Dış İşleri Bakanı Togo yaptığı bir demecde Almanların teslim oluşunu Alman-Japon paktının açıkça ihlâl edilişi olarak vasıflandırmış ve bu anlaşma gereğince Almanyanın tekbaşına sulhu imzalamağa hakkı olmadığını ilâve etmiştir.

Togo sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Binaenaleyh Japonya üçlü paktı bozmakta serbesttir.»

Almanyanın bu hareketi ayni zamanda, İngiliz ve Amerikalılarla harb halinde bulunan, fakat Sovyetler Birliğile tarafsızlık suretile bağlı olan Japonyanın harb gayelerine de aykırı bulunmaktadır.»

Teslim olan Almanya nasıl idare edilecek?

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Tedhişçilere karşı şiddetli cezalar

Londra 6 (a.a.) — General Eisenhower'in komutasında bulunan Almanyadaki Müttefik askerî hükûmeti mutaassıb nazilerin veya Hitlerci gençliğin her türlü gizli faaliyetini bastırmak üzere şiddetli tedbirler almaktadır. Neşredilen bir emirde, şimdiye kadar ölüm cezasını müstelzim 20 ve daha az cezaları müstelzim 23 hareket yapıldığı bildirilmektedir. Almanyanın Müttefikler tarafından işgal edilen her tarafında yapıştırılan bu emir, üniforma taşısın, taşımasın, bütün gizli tethişçilerin çeteci olarak telâkki edileceklerini ve ölüm cezasına çarpılacaklarını açıkça bildirmektedir. Hareketleri veya parasile fesholunmuş nazi partisine yardım edenler veya bayrak asarak, yahud nazi partisi üniforma ve işaretini taşıyarak tahrikâtta bulunan her şahsa da aynı suretle ölüm cezası verilecektir.

Alman maliyesi ve hazinesi

Londra 6 (a.a.) — Gotha kayatuzu ocaklarında batı Avrupadan gelme nişan yüzükleri, gümüş eşya, altın dişler ve inci gerdanlıklarla ağzına kadar dolu sandıkların bulunmasından Avrupadaki soygunculuğa, Alman millî bankasının da iştirak ettiği anlaşılmaktadır.

Alman millî bankasının muhtelif şubelerinde yeniden altın stokları bulunmuştur. Hazinelerden bir kısmı bahçelere ve kümes altlarına gömülmüştü. Maliye uzmanları Almanyanın malî durumunun tam bir hesabını çıkarmak üzere 100 tondan fazla ağırlıkta dosya tetkik etmektedirler.

Esirler meselesi

Londra 6 (a.a.) — Müttefik kontrol komisyonu çalışmalarında, esirlere tatbik edilecek muamele hususunda üç Müttefik arasında alınacak nihaî kararlara geniş ölçüde yer verecektir. Umumiyetle zannedildiğine göre, Ruslar Alman esirlerinin memleketlerine, oldukça uzun bir zaman geçtikten sonra iadelerine taraftırlar. Bu müddet zarfında esirler, Rusyadaki imar işlerinde çalışmağa mecbur tutulacaklardır.

Daily Mail gazetesi «çok iyi besleniyorlar» başlıklı bir yazısında diyor ki:

«Ordular veya ordu grupları halinde teslim olan Alman esirlerinin sayısı milyonları buluyor. Bu esirler iyi muamele göreceklerini ve iyi besleneceklerini ve hattâ muzaffer İngiliz milletinin erkeklerinden, kadınlarından ve çocuklarından daha iyi gıda alacaklarını biliyorlar.

Bu esirlerin hepsine Büyük Britanya bakacak değildir. Bunların büyük bir kısmı Amerikaya, Kanadaya, Ortaşarka ve diğer memleketlere gönderileceklerdir. Fakat nereye götürülürlerse götürülsünler, bunları beslemek zorundayız. Esirler işçi olarak çalıştıkları zaman sivil İngilizlere verilen gıdanın iki mislini almaktadırlar.

Bu manasız harekete devam edecek kadar deli miyiz? Almanlara bu kadar fazla yiyecek vermek cidden çirkin bir harekettir. Her ne olursa olsun, Cenevre mukavelesi bugünkü durumu derpiş etmiş değildir.»

Polonya ihtilâfı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

mak için son bir gayrette bulunmak imkânını vermek için çok geç kalmış olması hayırlı bir tesadüftür. Rus hükûmetinin bu ani hareketi tek taraflı ve teessüfe şayan bir hareket olarak telâkki edilmektedir. Yapılan esrarlı tahkikata rağmen bu tevkiflerden Müttefiklere bu kadar geç malûmat verilmesi hususunda Moskova tarafından yapılan izah burada tatmin edici olmaktan uzak telâkki edilmektedir. Polonya meselelerinin birinci derecede ehemmiyetli milletlerarası müzakerelere konu teşkil ettiği bir sırada bu hâdiseler hakkında Müttefikler tamamile malûmatsız bırakılmışlardır. Bu Rus ifşaatının, Viyana bölgesindeki işgal bölgeleri hakkındaki Sovyet durumundan doğan müşküllerin hemen akabinde yapılmış olması da teessüfe değer telâkki edilmektedir.»

«San Francisco semasını karartan bulut»

Londra 6 (a.a.) — Polonya meselesi hakkında dün akşam San Francisco'dan gelen haberlerde, bu meselede yakın bir gelecekte herhangi bir uzlaşma ihtimali olmadığı bildirilmiştir. Daha doğrusu bu haberler burada bu yolda tefsir edilmiştir.

Doğru haber alan mahfiller, son günlerde yapılan tevkifleri yorumlamaktan içtinab etmekle beraber Polonya meselesinin, konferansın başındanberi San Francisco semasını karartan bir bulut teşkil ettiğini hatırlatmaktan hâli kalmamaktadırlar. Ayni mahfiller, Stettinius, ve Eden'in, tevkif edilmiş Polonyalı şahsiyetler hakkında Sovyet cevabı gelinciye kadar meselenin talik edildiğine dair dün yaptıkları demeclerden sonra bu bulutun kayda değer derecede kesafet peyda ettiğini ilâve etmektedirler.

Dış İşleri Bakanımızın mesajı

Ankara (R.) — Türkiye Dış İşleri Bakanı ve San Francisco konferansına iştirak eden Türk heyeti başkanı Hasan Saka San Francisco'dan Türk milletine bir hitabede bulunmuştur.

Londra ve Amerikanın sesi üzerinden doğrudan doğruya San Francisco'dan yayılan bu hitabesinde Hasan Saka şöyle demiştir:

«— Sevgili vatandaşlarım,

25 nisandanberi San Francisco'da bulunuyoruz. Biz konferansa müsbet ve yapıcı bir zihniyetle geldik ve konferansın muvaffakıyetinden hiçbir zaman tereddüde kapılmadık.

Eğer milletler barış ve emniyeti korumak için ikinci cihan harbinin kanlı tecrübelerinden ibret almamışlarsa, yalnız konferansın değil insaniyetin de istikbal ve akıbetinden ümidlerini kesmelidirler.

İkinci bir kanaatimiz de büyük ve küçük devletlerin barışın korunması hususunda birlik ve Amerikanın da barışı teşkilâtlandırmak kararının katî oluşudur. Bazı ayrılıkların mevcudiyeti de daha iyi bir karara varılması arzusuna dayanmaktadır.

Birleşik Amerika Ikinci Cihan Harbinin sonunda yeni dünya barışının teşkilâtlandırılması hususunda mesuliyet altına girmeğe karar vermiştir. Bu memleket infiradçılığın faydalı olup olmadığını anlamak için 3 üncü bir cihan harbinin tecrübelerine katlanmak niyetinde değildir.

Türk halkı burada sevilmekte ve Türk milletinin samimî bir işbirlikçi olmasından şüphe edilmemektedir.

Eğer iki dünya harbi arasında herkes Türkiye gibi düşünse ve milletlerarası münasebetlerde her millet Türkiye gibi hareket etseydi, insanlık için yeni bir devre açılırdı. Türkler ağır imtihanlardan geçerek, yarının değerini öğrenmişlerdir.

Bütün dileğimiz vatanımıza dünyanın hakikî bir emniyet içine alındığını müjdeliyerek dönmektir.

Radyoları başında sözlerimi dinliyenler arasında burada bulunan arkadaşlarımın aileleri ve tanıdıkları varsa hepsinin sıhhatte olduklarını bildirir ve hepinize selâmlarımı gönderirim.»

Ukrayna ve beyaz Rusya murahhasları San Francisco'da

San Francisco 6 (a.a.) — Ukrayna ve beyaz Rusyanın birleşmiş milletler konferansındaki murahhasları bugün iki Sovyet uçağı ile buraya gelmişlerdir.

Yedi aylık bütçe

Ankara 6 (Telefonla) — Bütçe komisyonu yedi aylık bütçenin tetkikini bitirmiştir. Gelir ve gider bütçeleri arasındaki fark, bütçenin son şeklinde de 56,600,000 liradır. Bu açık, kredi ve istikrazlarla kapatılacaktır. Son haftalarda gümrük gelirlerinde bazı gelişmeler olmuştur. Tekel gelirlerinin de artışı, açığın fazlalaşmasına mâni olmuştur. Bütçe komisyonu, gider yekûnu 595,800,000, gelir toplamını da 530,200,000 lira üzerinden bağlamıştır.

Akdarı ve mısır borcunu vermiyen müstahsil

Ankara 6 (Telefonla) — Akdarı ve mısır devlet payını aynen veremiyen müstahsilin, borcunu para ile ödiyebileceği ilgililere bildirildi. Mısırın kilosu on, akdarının kilosu 18 kuruştan hesablanacaktır.

Asıl yıkılan nedir?

— Başmakaleden devam —

ayaktadır. Ümid ışığile gönülleri yıkayan gerçek olay da budur.

Korkunc düşmanını yeninciye kadar, batı kültüründen nefes alan büyüklü küçüklü bütün milletler şüphesiz çok zahmet çektiler, çok acı gördüler. Beş yıl süren aralıksız çarpışmalar sonunda yalnız yolların ve şehirlerin değil, insan ruhlarının da bir hayli sarsıntı ve yıkıntıya uğradığını yer yer görüyoruz. Yarın daha da görebiliriz. Zayıf düşen organizmalar için olduğu gibi, yorgun sosyal bünyeler için de böyle anların tehlikeleri vardır. Medeniyet, kültür ve demokrasi maskesi altında antisosyal ve anarşik mikroblar harekete geçmek için fırsat kollarlar. Maksadları, canı çıkan yıkıcılık zihniyetini başka renklere boyayıp canlandırmağa çalışmaktır.

Bunlara karşı her zamandan daha uyanık bulunmak, büyük, küçük bütün birleşmiş milletlere düşen bir vazifedir.

NADİR NADİ

Kurtarılan Fransız devlet adamları

— Baştarafı 1 inci sahifede —

milletine hitaben bir konuşma yaparak demiştir ki:

«— Sevgili vatandaşlarım, 31 ay esaretten sonra halen Moskovada bulunuyorum. Rus milleti tarafından büyük bir misafirperverlik ve hakikî bir sevgi ile karşılandım.

24 nisan günü öğleden biraz evvel, size tafsilâtını sonradan anlatacağım tarzda Berlinin 25 kilometre ötesinde bulunduğum yerden Kızılordu tarafından kurtarılarak tayyare ile Moskovaya geldim. Şimdi sevgili memleketime dönmek üzere burada bekliyorum.

Sevgili vatandaşlarım, gene size dönüyorum. Kurtulan esir kalbimin bütün heyecanile yaşasın Fransa!»

Laval ne âlemde?

Madrid 6 (a.a.) — Laval, İspanyaya gelirken beraberinde üç milyon İsviçre frangı ile evrakla dolu iki bavul getirmiştir.

Laval, gözaltı edildiği şatoda çok tiz davranmaktadır. Barselona'da lüks eşya satan evlerin birinden lâmbalar, avizeler, halılar ve oda eşyası getirtmiştir. Yemeklerini Ritz otelinden getirtmekte, şampanya ve ıstakoz yemektedir. Kendisinin keyfi yerinde ve iyimser görünmektedir.

Amerikalı gazeteciler, Laval ile mülâkat yapabilmek için beş bin dolar teklif etmişlerse de, şimdiye kadar kendisini görmek müsaadesini almağa muvaffak olamamışlardır.

Polonya Genel Valisi esir edildi

Paris 6 (a.a.) — Almanyanın Polonya eski genel valisi Dr. Hans Frank, Berchtesgaden çevresinde ele geçirilmiştir.

Damarlarını kesmek suretile intihara teşebbüs etmişse de muvaffak olamamıştır. Dr. Frank, Almanlar tarafından Polonyalılara yapılan mazalimden haberdar olduğunu söylemiş ve fakat buna daima muarız bulunduğunu iddia eylemiştir. Varşovadan yağma edilen yüksek kıymette tablolar ve başka eşya doktorun evinde bulunmuştur. Bunların kıymeti 12 milyon İngiliz lirası olarak tahmin edilmektedir.

Belçika Kralı İsviçrede

Londra 6 (B.B.C.) — Belçika radyosu bugün Belçika Kralı Leopold'un İsviçreye vâsıl olduğunu bildirmiştir.

Mussolini'nin oğlu da yakalandı

Ankara 6 (R.) — Londra radyosu bugün verilen bir habere atfen, Mussolininin oğlu Vittorio Mussolini'nin İtalyadan Isviçreye geçmek isterken İtalyan yurdseverleri tarafından yakalandığını bildirmiştir.

Suriyede çekirge âfeti

Beyrut 6 (a.a.) — Suriye tarım bölgeleri sınırlarında bilhassa Şamın dış mahallelerinde kesif dalgalar halinde çekirgeler gözükmüştür. Bu çekirge sürülerinin on gün içinde Lübnana geçmeleri mümkün olduğundan çekirge âfetile savaşmak için tedbirler alınmıştır.

Mes'ud bir doğum

Başmuharririmiz Yunus Nadi Abalıoğlunun küçük kızı Nilûfer Nun ile şehrimizin maruf avukatlarından Niyazi Kemal Nun'un dün bir erkek evlâdları dünyaya gelmiş, Ali ismi verilmiştir. Yavruya uzun ömürler ve saadetler temenni eder, anasını ve babasını tebrik eyleriz.

Norveçteki Almanlar da teslim oluyor

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Norveçe bir İngiliz askerî heyeti gitti

Stockholm 6 (a.a.) — Cumartesi akşamı buraya gelmiş olan Ingiliz askerî heyeti bugün uçakla Norveçte Lillehammer'e hareket etmiştir. Norveçteki Alman işgal ordusuna mensub ehemmiyetli kuvvetler İsveç hududunu geçmeğe ve teslim olmağa hazırlanmaktadırlar.

Aftonbladet gazetesinin bildirdiğine göre, Norveçteki Alman kuvvetlerinin tesliminde İsveçin oynıyacağı rol, Isveç kabinesinin bu akşam Kral Gustev'ın başkanlığında yaptığı özel bir toplantıda müzakere edilmiş ve bu hususta bazı kararlar alınmıştır.

Amerikan ordusu Avrupada kalıyor

Washington 6 (a.a.) — Birleşik Amerika Harbiye Bakanı, Alman tecavüzünün bir daha kendini göstermiyecek şekilde kökünden kazındığını ve şimdiki harb bitmeden evvel yeni bir harb çıkmıyacağı hususunda kanaat getirilinciye kadar Amerikan kuvvetlerinin Avrupada kalacaklarını söylemiştir.

Birleşik Amerika ordusu mevcudü bugün 8 milyon 300 bindir.

General Eisenhower'in demeci

Paris 6 (a.a.) — Cumartesi günü birinci ve 19 uncu Alman ordularının General Devers komutasındaki 6 ncı orduya teslim olması üzerine General Eisenhower şu demecde bulunmuştur:

«— Bugün, batı cephesinde, Almanların devamı olarak maneviyatlarının kırıldığı ve kuvvetlerinin dağılmakta olduğu hususunda elimizde yeni bir delil vardır. Güney kanadımızda, General Schultz komutasındaki 1 inci ve 19 uncu Alman ordularını ihtiva eden «G» ordular grupu bugün öğleden sonra General Devers'e teslim olmuştur.

Düşman arasında karışıklık o dereceye varmıştır ki, müzakerelerde hazır bulunan birinci Alman ordusu komutanı General Förtsch, «g» ordular grupunun kuvvetini kesin olarak tahmin edememiştir. General bu kuvvetleri 200 ilâ 400 bin arasında tahmin ettiğini söylemiştir.

Alman generali şunları ilâve etmiştir:

«— Ordunun bir kaç günlük yiyeceği vardır, fakat iki buçuk milyona varan bir halk kütlesi açlık içindedir.»

United Press'in öğrendiğine göre, Alman «G» ordular grupunun teslimi vesikası birinci Alman ordusu kumandanı General Förtsch ile General Devers arasında iki saat 20 dakika süren bir konferanstan sonra imzalanmıştır.

Förtsch, Mareşal Kesselring'in doğrudan doğruya verdiği emirler gereğince ve General Schultz adına hareket etmiştir.

Almanlar, Müttefiklere nasıl teslim oluyor?

Londra 6 (a.a.) — Observer gazetesinin muhabiri, Almanyadan şunları bildirmektedir:

«Elbe'nin doğusunda, Alman kıt'aları Ruslar üzerine ateş ederek Amerikan hatlarına doğru kaçmağa teşebbüs etmektedir. Bu kuvvetlerden o kadar büyük bir kısmı bu teşebbüste bulunmuştur ki, nehrin ötesinde harb esirleri meselesi en mühim mesele haline gelmiştir. Kütle halinde teslim oluşlarda bazan bir defada 100.000 kişi teslim olmaktadır.

Muazzam miktarda Alman asker ve sivili Rus orduları önünde kaçmakta devam etmektedir. Almanlar tarafından yapılan Sovyet aleyhtarı propaganda Almanları tam mânasile dehşet içinde bırakmıştır. Almanlar, Amerikalıların kollarına atılmak için yaptıkları büyük gayretler sırasında Elbe'yi ya yüzerek aşmışlar, yahud da yıkılmış köprülerin enkazı üzerinden geçmişlerdir. Amerikalıların ileri bölgelerinde Amerikalıdan fazla Alman askeri vardır.»

Mareşal Von Rundstedt'in yeni bir demeci

Londra 6 (a.a.) — «Reuter» Mareşal Von Rundstedt yaptığı samimî bir demeçte şunları söylemiştir:

«— Montgomery, Libya, Sicilya, Tunus, İtalya ve Avrupaya yapılan çıkarmadanberi, kendisinin İngilizlerin en mükemmel ve büyük askeri olduğunu ispat etmiştir.»

Büyük Britanyanın istilâsı meselesinden bahseden Von Rundstedt, bunun tasavvur ve arzu edilmiş olduğunu, fakat, hiç bir zaman teşebbüse geçilmemiş bulunduğunu söylemiştir.

Almanyanın yenilmesinin başlıca sebebi olarak Rusyaya taarruz etmiş olmasını kabul edip etmiyeceği sorulduğu vakit, Mareşal şöyle demiştir:

«— Buna cevab vermek zordur. Ruslar da bize taarruz etmiş olsalardı gene ayni şey olacaktı.»

Muhtelif bölgelerde mukavemet eden Almanlar

Londra 6 (a.a.) — Yetkili makamların tahminine göre, bir buçuk milyon Alman henüz teslim olmamıştır. Bunun aşağı yukarı yarısı Atlantik kıyılarında, Norveçte, Manş adalarında ve diğer tecrid edilmiş bölgelerde bulunmaktadır.

Manş adalarındaki Alman garnizonu hâlâ çok şiddetli bir mukavemet göstermektedir. Bu garnizonun mevcudu 30,000 kadardır.

Dunkerque'te 12,000 ve Lorien'da 25,000 Alman askeri mukavemet etmektedir.

Atlantik kıyısında en önemli mukavemet cebini Saint Nazaire teşkil etmektedir. La Rochelle'de de 15,000 Alman vardır.

Norveçte 11 Alman tümeni, yani 200 - 300 bin asker vardır. Bunlar oldukça iyi teçhiz edilmiştir. Çekoslovakyada 700,000 Alman askeri bulunuyor.

12 ada ile Yunan adalarında 100,000 Alman vardır.

Danimarkada çarpışmalar oldu

Copenhague 6 (a.a.) — Dün hiç kimse uyumağı ve yemek yemeği düşünmemiştir. Şehir bir bayram halindedir. Evler, erkek ve kadınlar, herşey donanmış ve süslenmiştir. Müttefik ve Danimarka renklerini taşıyan bayraklı tasmalarile köpekler bile süslenmiştir. Yeni hükûmetin emrile hareket eden vatanseverler hainleri ve işbirlikçileri tevkife başlayınca, Danimarka başkentinde cumartesi günü ve gecesi sokak savaşları olmuştur.

Nazi yardımcı polisine mensub bazı kimselerin tevkif hareketlerine mukavemet etmeleri üzerine, gündüz cereyan eden çarpışmalarda 43 kişi ölmüş, 200 kişi yaralanmıştır.

Danimarka Quisling'leri, şehrin merkezindeki binalarda barikadlar arkasında mukavemet eden Alman müfrezelerine yardıma teşebbüs etmişlerdir. Pazar sabahına kadar 2000 kadar Danimarkalı tevkif edilmiştir.

Holandada S.S. ler halka ateş etti

Paris 6 (a.a.) — Dün akşam, işgal altında bulunan bir çok Holanda şehrinde Almanların teslim oldukları haberini duyarak sevinçden çılgın bir halde sokaklara fırlıyan halkın üzerine S.S. ler ateş açmıştır. Rotterdam ile 'Utrecht'de halk arasında fazla zayiat olduğu sanılmaktadır.

Mareşal Von Bock'un cesedi bulundu

Paris 6 (a.a.) — İngiliz kıtaları Mareşal Von Bock'un cesedini bulmuşlardır. Mareşal, ricat halinde bulunan bir Alman kafilesinde Ingiliz av uçakları tarafından yapılan bir hücum esnasında, bundan takriben bir hafta evvel ölmüştür.

Dönitz'in donanmaya hitabı

Londra 6 (B.B.C.) — Amiral Dönitz bugün Alman donanmasına hitaben bir mesaj neşrederek, İngiliz - Amerikan kuvvetlerine karşı savaştan sakınmalarını, gemileri karaya oturtmak, sakatlamak veya batırmak gibi fiillere teşebbüs etmemelerini ve oldukları yerde beklemelerini bildirmiştir.

Iraka bir iktisad heyetimiz gitti

Bağdad 6 (a.a.) — Uç üyeden mürekkeb bir Türk iktısad heyeti, Irak piyasasını tetkik ve bir ticaret anlaşmasının müzakeresi için Bağdada gelmiştir. Heyetin, ayni maksadlarla Irana gideceği de öğrenilmektedir.

Beyrut radyosunun verdiği bir haber

Beyrut radyosu 6 (B.Y.U.M.) — Ankaradan bildirildiğine göre, Rumanya, Bulgaristan ve Türkiye arasında iktısadî bir anlaşma akdi için yapılan görüşmeler akamete uğramıştır.

Amerikaya önemli miktarda tütün satılıyor

Ankara 6 (Telefonla)—Bu yıl yurdda geçen yıldan fazla tütün ekilmiştir. Mahsulün, hemen kâmilen satılması bunda müessir olmuştur. Izmirde işlenmekte olan tütünler de peyderpey Amerikaya ihrac edilmektedir. Harbin sonu göründüğünden, terhislerinde Amerikaya dönecek askerler için fabrikalar şimdiden sigara stokları hazırlamaktadır. Bu sebeble Tekel idaresindeki stoklardan önemli bir kısmın da Amerikaya ihracı mümkün olacaktır. Idare, Samsun ve Ege tütünlerinden on milyon kilo satabilecektir.

Ankara at yarışlarının neticeleri

Ankara ilkbahar at yarışlarının ikinci haftası dün Hipodromu dolduran mutad kalabalık kütlesi önünde yapıldı. Koşular büyük bir heyecan havası yaratmış ve bilhassa Gazi koşusu namzedlerini tayin edecek olan üç yaşlı İngilizlerin 1600 metrelik koşusu üzerine büyük bir alâka toplamıştır. Bu koşu geçen sene taylığında büyük başarılar göstermiş olan Karatepenin parlak zaferile neticelenmiştir.

Koşuların teknik neticeleri:

Birinci koşu:

Üç yaşlı yerli yarımkanlar, mesafesi 1200 metre.

M. Turgudun Burgazı 56 kilo, binicisi Davud birinci, B. Bekirin Mirandalinası 54,5 kilo, binicisi Sokolay ikinci, Müddet: 1,17 dakika, bitirişteki fark: İki boy, bahsi müşterek ganyana: 115 kuruş verdi.

İkinci koşu:

Üç yaşlı Arab tayları. Mesafesi 1200 metre.

Şükrü Topçuoğlunun Yeşilbuldanı 56 kilo, binicisi Horvart birinci, Enver Bayarın Alçelengi 54,5 kilo, binicisi Ahmed ikinci, Suad Karaosmanın Umurbeyi 56 kilo, binicisi Sokolay üçüncü.

Müddet: 1,25 dakika, bitirişteki fark: İki boy, bir boy, bahsi müşterek ganyana: 555 plâseler: 215-545 kuruş verdi.

Uçüncü koşu:

Uç yaşlı saf kan İngilizler. Mesafesi 1600 metre

Nuri Oğlakçının Karatepesi 58 kilo, binicisi Bahri birinci, Ahmed Atmanın Fettanı 56 kilo, binicisi Sokolay ikinci, Gelincik 56 kilo, binicisi Filips üçüncü. Müddet: 1,40 dakika. Bitirişteki fark: iki boy, iki boy Bahsi müşterek ganyana: 280, plâseler 140 - 125 kuruş verdi.

Dördüncü koşu: (Handikap)

Uç yaşlı saf kan İngilizler. Mesafesi 1600 metre.

Prens Said Halim'in Elenvital'i 52 kilo, binicisi Davud birinci, H. Kü'en'in Diken'i 60 kilo, binicisi Filips ikinci, Fikret Atlı'nın Bugün'ü 58,5 kilo, binicisi Ahmed üçüncü.

Müddet 1,46. Bitirişteki fark: Bir boy, bir boy, bahsi müşterek ganyana: 265, plâseler: 130 - 125 - 145 kuruş verdi.

Beşinci koşu:

Büyük Arabların handikapı. Mesafesi 1800 metre.

Cemal Bökenin Dabisi 61 kilo, binicisi Halûk Güçlü birinci, Nuri Temizerin Güzelbursası 51 kilo, binicisi Şakir ikinci, Nuri Temizerin Tarzanı 63 kilo, binicisi Ali üçüncü.

Müddet: 2,06 dakika, bitirişteki fark: 3 boy bir boy. Bahsi müşterek ganyana: 125, plâseler: 120-115 kuruş verdi.

Haftanın üçüncü ve dördüncü koşuları arasında çifte bahiste, Karatepe - Elanvital kombinezonu 1080 kuruş verdi.

Reşad Kuran

Çekoslovakyada

— Baştarafı 1 inci sahifede —

dirilmiştir. Meşhur Skoda silâh fabrikaları bu şehirdedir.

Rügen adası alındı

Londra 6 (B.B.C.) — Mareşal Stalin bugün ikinci Ukrayna cephesi komutanı Mareşal Rokossovsky'ye hitaben neşrettiği bir günlük emirde, bu cepheye mensub kıtaların bugün Baltık denizinde Rügen adasını işgal ettiklerini bildirmiştir.

Amerikan ordusu Prag üzerine yürüyor

Londra 6 (a.a.) — Prag radyosu bugün şu haberi vermiştir:

«Son dakikada örendiğimize göre, Pilsen'in işgalini tamamlıyan Amerikan zırhlı birlikleri şimdi Prag üzerine ilerlemektedir.»

Beşinci ve sekizinci ordular Avusturyaya girdi

Londra 6 (a.a.) — Beşinci ve sekizinci Müttefik orduları bugün Avusturyaya girmişlerdir.

Diğer taraftan 3 üncü Amerikan ordusunun Avusturyada ve Viyananın batısında Sovyet kuvvetlerile bu gece yeni bir irtibat tesis etmesi beklenmektedir.

Batırılan Alman gemileri

Moskova 6 (R.) — Sovyet ek tebliğinde bildirildiğine göre, 3-4 mayıs günlerinde Baltık filomuza mensub hava kuvvetleri, Baltık denizinde Almanların 13.600 tonluk Schleswig mekteb kruvazörünü batırmışlardır. Hava kuvvetlerimiz ayrıca 24.500 ton tutarında beş nakliye gemisi batırmışlardır.

İsyan diğer Çek şehirlerine de sirayet etti

Londra 6 (a.a.) — Prag isyanı Bohemyanın diğer bir çok şehirlerine de yayılmıştır. Pragdaki durum hakkında henüz hiç bir tafsilât alınmamışsa da şehrin henüz tamamen kurtarılmamış olduğu ve şiddetli sokak savaşlarının devam ettiği anlaşılmaktadır.

İtalyaya verilecek malzeme

Roma 6 (a.a.) — Gazetelerin yazdığına göre, Müttefik komutanlığı taşıt lar da dahil olmak üzere, halen Italyada bulunan bütün harb malzemesini Italya hükûmetine devretmeğe karar vermiştir.

Bir otomobil kazası

Şoför Abdülfettahın idaresindeki 1728 sayılı taksi otomobili gece Taksime giderken freni bozularak kaldırıma çıkmış ve kiliseden dönmekte olan Anastasya adında bir kadını yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, tahkikata başlanılmıştır.

Mevlûdu Şerif

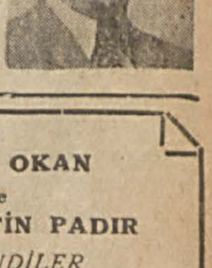

Kardeşim Cevad Öztuna'nın ölümünün yıldönümüne tesadüf eden 7 mayıs pazartesi günü öğle namazını müteakib Beyoğlunda Ağacamiinde Mevlûdu Şerif okunacağından merhumu sevenlerin ve bilcümle ihvanı dinin bulunmalarını beklerim.

Kardeşi:
Muhiddin Oztuna

SAİME OKAN
ile
CEMALETTİN PADIR
EVLENDİLER
İstanbul 5 5 - 945

Belki bir gün...

— 37 —

Yazan: VEDAD TANCA

Füsuna doğru yürüdüm. Kapıdan geçebilmem için geriledi; koridora çıktı. Kırgın ayrılmamasını yalvarmama kalmadan gözlerinden inci taneleri dökülmeğe başladı. İlk defa olarak «sen» diye hitab ediyordu:

— Kendimi tutamayıp boşanacağımı bildiğim için içeride yüzüne bakamamıştım. Sabahleyin «bir cihan kazandığını» biraz evvel de «hayata yeniden dört elle sarıldığını» söyledin. Ben de yeni bir cihana doğmuşum gibi senin avdetini dört gözle bekliyeceğim. Eşine az tesadüf edilir bir erkeğe malik oluşum bana iftihar veriyor sevgilim.

Yüzünün aksini, gözlerimin içinde görmek istercesine yakından ve dikkatle baktı. Sonra ayaklarının uclarında yükselerek kollarını boynuma doladı. Henüz şebnemleri tebahhur etmemiş bir konca gibi gözyaşlarile ıslanmış dudakları öpe öpe kuruttum.

— XIII —

On sekiz günlük bir sükût devresi, insanda âsab namına bir şey bırakmıyor. Sevincimize ıstırab da karışmış olan o sabahın muvakkat ayrılığından sonra ne Cemal Beyden, ne de Füsundan ses çıkmamıştı. Hasta, tabiî halini bulamadığı için mi avukat gözükmemişti?.. Alıngan yavrum, eşine az tesadüf edilir dediği bir erkeğin hile yapmış olmasını hazmedemiyor da mı mektub yazmıyor ve sitemlerini ilk karşılaştığımız dakikaya mı biriktiriyordu?.. Yoksa Ragıb Beyin müsbet cevabı, zamanla tahakkuk edecek bir takım şartlara mı bağlı idi?..

Fakat aradaki sükût uzadıkça, elektrik cereyanına raptedilmiş motörler gibi zihnim hiç durmadan işledikçe, sevinç ve huzurumu içime sindiremiyordum.

O pazar sabahı evde duramamış, kendimi Heybeliye atmıştım. Maksadım, Turhanı bulmaktı; candan bir arkadaşla derdleşip vakit öldürmek ihtiyacında idim.

Iskeleye geldiğim vakit vapur, Büyükadadan yeni hareket ediyordu. Yolcular ayakta kalmamak için parmaklıktan itibaren birbirini sıkıştırmıştı. Ikide bir çiçek satan çocukların yaygaraya benzer tiz feryadları yükseliyordu.

Bir ara ön taraftan çağırıldığımı duydum. Bakındım, fakat tanıdık bir sima ile gözgöze gelemedim. Ismimi tekrarlamakta ısrar eden bu ince kadın sesi kime aiddi?.. Üzmek için bilhassa gizlendiğini aklımdan geçirmiyordum. Zira benimle lâtife edebilecek bir kimsenin sesini tanımamaklığıma imkân yoktu. Havada sallanan eldivenli küçük el sayesinde, iki uzun boylu adam arasından Lâmianın yüzünü görebildim. Selâm verdim. Muttasıl yanına çağırıyordu. Kendime yol açmağa çalıştım. Ilerlemek ne mümkün, üç adım bile atamadım.

Kapılar açılınca genç kızın yanına gittim. Asabiyetten çantasının kulpunu koparacak gibi çekiştiriyordu. Hayret ettim; hiddet, en munis gözlere bu derece haşin bir ifade verebilir miydi?.. Adeta bir küfür savurmuşçasına:

— Cemiyet içinde yaşamağa müstahak olmıyan ne ahlâksızlar varmış, dedi... .

— Böylelerine kıymet mi veriyorsunuz Lâmia Hanım?..

Beni bırakıp ilerleyiverdi. Hiddeti arasında elimi sıkmaması, hatır sormaması tabiî görülebilirdi; fakat yürüyüvermesi fazla değil miydi?.. Beynimde bir şimşek çaktı; kadının sözlerini, aramızdaki mesafeden ve çiçekçilerin yaygaralarından duymasına imkân yoktu. Acaba, kalabalıkta beni kaybetmeyip sırf bunu söylemek için mi yanına çağırmıştı?.. Şahsıma yapılan bir hakaret miydi bu?.. Fakat mukabelesiz bırakmıyacağımı görmeliydi. Yüzüme karşı ahlâksız demeğe ne haddi vardı?..

Gözden kaybedersem, izdiham arasında bir daha bulamıyacaktım. Sözünü kendime alınmadığımı anlatmak maksadile, uzatılan tahta iskeleden geçmesine yardım olsun diye kolunu tuttum.

Orta salon dolu idi. Yukarı çıkmamızı teklif ettim. Bir lâhza düşündü. Belki vapurda arıyacakları vardı, belki de genç bir erkekle yanyana oturmaktan çekiniyordu. Onu müşkül mevkide bırakmak istemedim. Ablasının sıhhati, Füsunla Ragıb Beyin vaziyetleri hakkında kısa bir malûmat alıp çekilecektim. Teklifim üzerine yukarı çıktığını görünce kendisini takib ettim.

Baş tarafta bir yer bulabilmiştik. Oturur oturmaz kırgınlığının sebebini bildirdi:

— Esasen pazar günleri genç kızların tek başlarına uzunca yolculuğa gitmeleri abes... Yalnız olduğumu gören iki sarhoş, kalabalıktan istifade ederek kendilerile aramdaki mesafeyi darlaştırdıkça darlaştırdılar. Birkaç defa dik dik yüzlerine baktım; hiç oralı olmadılar. Ilerlemek, dönmek veya bir kenara çekilmek kabil değil... Yüksek sesle ihtarda bulunsam, bütün nazarlar bana çevrilecek... Allahtan sizi gördüm; seslendim de kendilerini topladılar ve kapılar açılır açılmaz ortadan kayboldular. Belki vapura bile binecek değillerdi.

— Yanınıza gelemediğim isabet olmuş, dedim. Benim de arkada, şerir bir kadının sözlerine kıymet ve cevab vermememe rağmen sinirlerim bozulmuştu. Iki hiddet bir araya gelince kendimi tutamıyacak, herifleri pataklamağa kalkışacaktım.

Tek başına olduğunu öğrenmekliğim, Füsunu görebilmek hayalini suya düşürmüştü. Bahse onun girmesini istiyordum. Heybelinin burnundan Burgaz adası görününciye kadar konuşması kıt insanlara döndük. Nihayet sormak mecburiyetini duydum;

(Arkası var)

HURDA MALZEME SATIŞI

SÜMERBANK

İplik ve Dokuma Fabrikaları Kurumu Ereğli Bez Fabrikası Müdürlüğünden:

Aşağıda cins ve miktarları yazılı muhtelif hurda malzeme açık arttırma ile 16 mayıs 945 çarşamba günü saat 14 te satılacaktır.
Talihlerin mezkûr günde fabrikamıza müracaatleri ilân olunur.
Fabrikamız ihaleyi icrada serbesttir.

CİNSİ	Miktarı		Muhammen bedeli Lira K.	Muvakkat teminat Lira K.
Hurda Çember	47957,—	kilo	8632,26	647,40
» Boş teneke	267,—	aded	24,03	1,80
» Kanaviçe	7592,—	kilo	1670,24	125,30
» Kayış parçaları)				
» Yağlı taka)				
» Taka)	9345,—	kilo	373,80	28,—
» Baskı borusu)				
» Şaplı manda gönü parçası)				
			10700,33	802,50

DOKTOR ARANIYOR

Keçiburlu Kükürtleri İşletmesi Müessesesinden:

İşletmemizin onbir yataklı dispanserinde çalışmak üzere bir doktora ihtiyaç vardır. Talihlerin operatör olması tercih edilir. Daha fazla malûmat için Keçiburlu İşletme Merkezimize müracaatleri rica olunur.

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Program
7,30 Müzik (Pl.)
7,45 Haberler
8,00 Müzik (Pl.)
8,23 Jimnastik
★
12,29 Program
12,30 Saz eserleri
12,45 Haberler
13,00 Salon orkes.
★
17,58 Program
18.00 Dans orkes.
18,30 Konuşma
18,45 Dans orkes.
19,00 Haberler
19,20 Geçmiş gün
19,25 Şarkılar
19,45 Konuşma
20,00 Müzik (Pl.)
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Yurd sesleri
21,15 Konuşma
21,30 Senfonik orkes
22,30 Dans mü. (Pl.)
22,45 Haberler
23,00 Kapanış

BULMACA

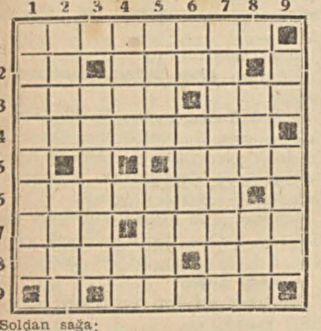

Soldan sağa:
1 — Birbirinden uzak düşmek. 2 — Doktorun beşte ikisi, başkanlık sandalyesinde oturur. 3 — Türkiyedekilerin en işleği Istanbuldur, boy (divan edebiyatında). 4 — Söz ve emir dinlemiyen Havva kızı. 5 — Gündelikçi. 6 — Ya imamdır ya müftü. 7 — Karakter ırmakların geçtiği bayır. 8 — Eski tekkelerde hû çekenlerden, insanı bu çeşid bölümlere ya kafatasının şekli ya teninin rengi ayırır. 9 — Bak bakalım kürkçü dükkânına dönmüş mü?

Yukarıdan aşağıya:
1 — Bir çok kötü işleri yapmaktan çekinmiyen. 2 — Alman milletinin şu anda içinde bulunduğu ruhi durum, hem bir yarımadadır hem bir kavim. 3 — Fizik aynalarının merkezi (eski terim). 4 — Hem bir memlekettir hem mesafe tayin eder, bir emir de olur bir hayvan da. 5 — Asyada bir ırmak. Allah bereket versin sayesinde gaçiniyoruz. 6 — Bir soru takısı, sürtme. 7 — Elbiseyi düz tutan ve koruyan vasıtaları yapma sanatı. 8 — Apansız, Hindli o irktandır. 9 — Bazan korkudan patladığı iddia olunan şey, güneşin eşyada ve yaratıklarda vücude getirdiği vasıflardan.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	U	Z	A	K	T	A	N	■	Ö
2	L	E	V	R	E	K	■	E	Z
3	A	R	L	A	N	M	A	K	■
4	Ş	■	A	V	■	A	M	İ	N
5	M	İ	M	A	R	■	E	M	İ
6	A	Y	A	T	■	A	L	■	M
7	K	İ	K	Ç	İ	L	İ	K	■
8	■	C	■	İ	S	İ	■	Ö	T
9	G	E	M	■	A	Ş	I	K	■

Satılık Un Fabrikası

Bursada Çekirgeye iki buçuk kilometre mesafede Odunluk mevkiinde 250 dönüm kavak ormanını da ihtiva eden arazisile beraber 7 valsli maateferruat bir un fabrikası müştemilâtile satılıktır. Fabrika 70 beygir kuvvetinde su türbini ile müteharrik ve yedek olarak 80 beygir Gazojen motörü olup tam işler bir haldedir. Görmek ve almak istiyenlerin Bursada Koza hanında avukat Cemil Öz'e müracaatleri.

Ankara ikinci asliye hukuk yargıçlığından:

Ankara Misakımilli mahallesi Suluhan sokak 47 No. da Andona.

Ankara Defterdarlığı tarafından aleyhinize açılan iptali kayıd ve ihtiyati tedbir davasının duruşma günü olan 27-4-945 gün ve saat 10 da mahkemede bulunmadığınızdan gönderilen davetiyeye verilen meşruhatta yirmi sene evvel gösterilen adresten çıkıp gittiğiniz ve bugüne kadar hayat ve mematınızdan haber alınamamış olduğu anlaşıldığından Ankarada Ulus, Istanbulda Cumhuriyet gazetelerile ilânen tebliğat yapılmasına karar verilmiş ve duruşma günü olarak 12-5-945 cumartesi günü saat 10 a bırakılmış olduğundan mezkûr tarihte mahkemede hazır bulunmanız veya bir vekil göndermeniz, aksi takdirde duruşmaya giyaben devam olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (5921)

Satılık Motör

22 beygir kuvvetinde, mazotla çalışır, ufkî silindirli, Macar (H. Ofher Sekrantz Glayton) marka, her türlü sınaî tesisat ve değirmenler için elverişli, hiç tamir görmemiş mükemmel işler ve çok kullanışlıdır.

Galata; Mahmudiye caddesi Kuyumcu Tahir sok. No. 9

KARDOL

Baygınlıklara, çarpıntılara, baş dönmelerine karşı en müessir sinir damlasıdır.

HER ECZANEDE BULUNUR.

GÖÇ NAKLİYATI

Mevsim hasebile göç nakliyatınızı şirketimiz kamyonları süratle temin eder. Telefon: 20610

Sahib ve Basmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**
Cumhuriyet Matbaası

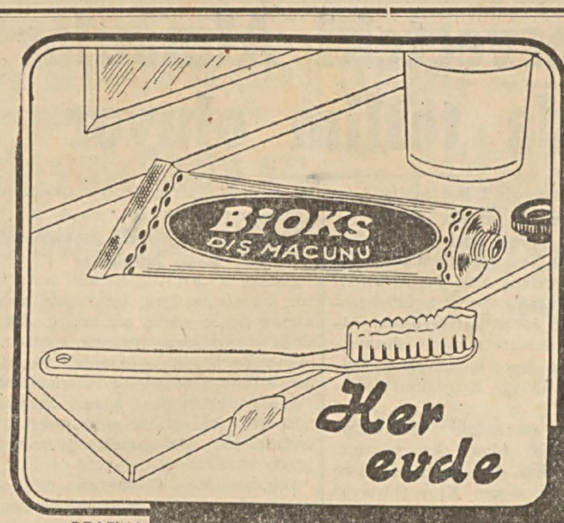

BİOKS
diş macunu bulunmalıdır

Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü Müdürlüğünden:

1 — (250) kilo eski-balya teli, (400) kilo çinko, (1200) kilo hurda demir satılacaktır.

2 — Muhammen bedeli (557) teminat parası (42) liradır.

3 — 21 mayıs 945 pazartesi günü saat 15 te Pendik bakteriyoloji enstitüsünde komisyon marifetile satılacaktır.

4 — Istekliler eşyaları ve şartnamesini her gün müessesede görebilirler. (5947)

KOYUN MARKA

Hakikî ALPAKA imalâthanesi

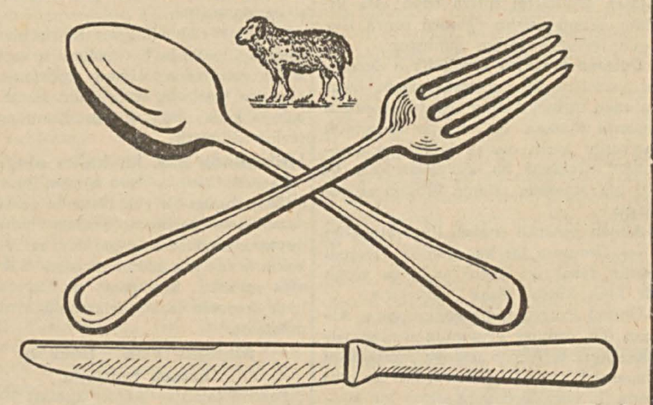

Alpaka Kaşık, Çatal ve Bıçakları, Dondurma, Tatlı ve Çay Kaşıkları, Polis Düdükleri, Aliminyum Kadın ve Erkek Tarakları

Mahmudpaşa, Tarakçılar No. 75 HAMDİ BALLI

Bolvadin Belediye Reisliğinden:

Muhammen senevî verimi Ton	Gölün tahmin genişliği Dekar	Muhammen bedeli Lira	Gölün ismi
700	1000	5500	Hisar gölü
500	750	4500	Erkmen gölü
500	1500	4500	Yenice gölü
250	800	2000	Yayılğan gölü
500	1200	4500	Alvar gölü

1 — Yukarıda ismi ve miktarı, senevî elde olunabilecek kuru ot tahmin miktarı ve muhammen bedelleri yazılı beş gölün 1945 yılı çayır mahsulü belediyemizce açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Arttırma 1/5/945 tarihinden itibaren 20 gün müddetle olup ihalesi 21/5/945 pazartesi günü saat 14 te Belediye Encümeninee yapılacaktır.

3 — Talibler ihaleye iştirak etmezden evvel her çayırlık için muhammen bedel üzerinden % 7,5 muvakkat teminat akçesi yatırmaları ve ihaleyi müteakip teminat parasını % 15 e iblâğ etmeleri lâzımdır.

4 — İşbu beş parça göl çayır otuna aid açık arttırma kâğıdı ayrı ayrı tanzim edilmiş olup sırasile ihalesi icra edilecektir. Çayırlıklar ihaleyi müteakip her mıntaka talibine hali hazır vaziyetile teslim edilecek, bu tarihten itibaren bilûmum muhafazası talibine aid olacaktır. Hiçbir suretle Belediye mes'uliyet kabul etmez.

5 — Yukarıda adı geçen çayırlık otları çok temiz ve nazikliğile tanınmış olan Trakya otları ayarında ot yetiştirmektedir.

6 — Daha fazla izahat almak ve şartnamesini görmek istiyenlerin Bolvadin Belediye Reisliğine şifahî veya tahrirî müracaatte bulunmaları ilân olunur. (5478)

FEVKALÂDE BİR FIRSAT

Pırlantalı, rengi fevkalâde bir çift pero zümrüd küpe (muhammen kıymeti (30,000) otuz bin lira) mayısın 10 uncu perşembe günü saat 15 te Sandal Bedesteninde satılacaktır.

İstanbul Erkek Sanat Enstitüsü Müdürlüğünden:

Bir beygirlik, 920 - 1000 devirlik, 220/380 voltluk dört elektrik motörü alınacaktır. Satmak istiyenlerin acele müracaatleri. (5875)

(SATILIK EMLÂK)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Cinsi	Kıymeti Lira	Teminatı Lira
52301/1914	Beyoğlu, Hüseyinağa Mah. Büyükziba Sok. eski 38, yeni 54 kapı, 564 ada, 13 parsel sayılı 29,25 M2 arsa.	90	7

Yukarıda yazılı gayrimenkul açık arttırma ile satışa çıkarılmış ise de istekli bulunmadığından 30/4/945 gününden itibaren bir ay içinde pazarlığa bırakılmıştır.

İsteklilerin geçici teminat makbuzları ve nüfus cüzdanlarile pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 14 te Millî Emlâk Müdürlüğündeki Komisyona baş vurmaları. (5969)

BALIKLI RUM HASTANESİNDEN:

Yedikule dışında Balıklı Rum Hastanesinde gerek kalorifer ve gerekse büyük kazana aid bazı tamirat yapılacağından, talib olanların şartları ve yapılacak işleri anlamak ve fiat vermek üzere mayıs sonuna kadar Hastanenin Mes'ul Müdürlüğüne müracaat etmeleri.

(SANDIK YAPTIRILACAK)

İstanbul Defterdarlığından:

Defterdarlık binasında kullanılmak üzere yaptırılmasına lüzum görülen (9243) lira keşif bedelli (711) aded sandık işi 18/5/945 cuma günü saat 15 te Millî Emlâk Müdürlüğünde kurulu Komisyonda açık eksiltme ile ihale olunacaktır.

Muvakkat teminatı (693) lira (23) kuruştur.

Isteklilerin en az bir yüklenmede (2500) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış oldukları belgelere dayanarak Istanbul İline başvurup eksiltme tarihinden (ara verme günleri hariç) üç gün evvel alınmış yeterlik ve 945 yılına aid Ticaret Odası belgelerini göstermeleri gereklidir.

Sözleşme, resim, eksiltme, bayındırlık işleri genel, özel ve fennî şartlaşmalarile buna aid diğer belgeler Millî Emlâk Müdürlüğünde görülebilir. (5784)

Orman Fakültesi Alım Satım Komisyonundan:

CİNSİ	Muhammen Fi.	Şekli
1 aded mutfak yemek pişirme ocağı	3175 Lira	Açık eksiltme
İlk teminat :	238 Lira	
İhale :	11/5/945 cuma saat 15 te	

Büyükdere Bahçeköyde bulunan orman fakültesi için 1 aded mutfak yemek pişirme ocağı açık eksiltme yolile satın alınacaktır.

Eksiltme Istanbul Cağaloğlu Yüksek Mektebler Muhasebeciliği dairesinde yapılacaktır.

Isteklilerin teminat makbuzlarile bu gibi işler yaptıklarına dair vesikalarile birlikte yukarda yazılı gün ve saatte komsiyona ve şartnameyi görmek istiyenlerin de adı geçen muhasebeye müracaatleri. (5861)

BAYANLAR ve BAYLAR

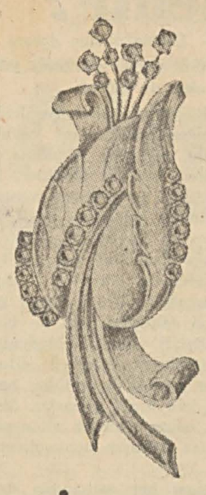

İçin en makbul ve hoşa gidecek hediye: SİNGER Mağazalarından alacağınız bir şövalye yüzüğü, bir çiçek plâkası veya kol saatidir.

Müessesemizde daima KADIN ve ERKEK kol saatleri, duvar saatleri, en yeni model kıymetli taşlarla süslü Çiçek ve Plâkalar ve yeni «ŞÖVALYE» yüzüklerinin zengin çeşidlerini bulundurduğumuzu bildirmekle şeref duyarız.

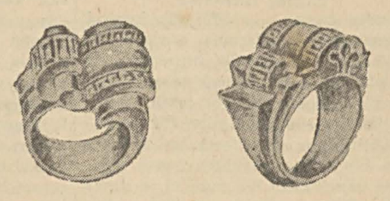

SİNGER Saat Mağazaları

ADRES: İstanbul, Eminönü caddesi No. 8.

Bursa Bayındırlık Müdürlüğünden:

1 — Gemlik - Yenişehir yolunun Sölöz ile Menteşe arasındaki 3+000—21+840 kilometreleri arasında mevcud taşla şose esaslı onarılması 47792 lira 16 kuruş keşif bedelile ve kapalı zarf usulile eksiltmeğe çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 17/5/1945 perşembe günü saat 16 da Bursa Ili Daimî Encümeninde yapılacaktır.

3 — Bu işe aid keşif, fiat silsilesi, vasatî mesafe cetveli, fennî kapalı zarf usulile eksiltme, bayındırlık işleri genel şartnameleri ve mukavele projesi, Bayındırlık Müdürlüğünde görülebilir.

4 — Bu işe girebilmek için 3584 lira 41 kuruş muvakkat teminat vermeleri, bu işi başarabilecek ehliyette olduklarına dair ihale gününden en az üç gün evvel Bursa Ili makamına müracaatle ehliyet vesikaları almaları (bu vesikayı almak için ihaleten veya emaneten yirmi bin lira miktarında iş yaptıklarına dair belge getirmeleri şarttır) ve 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde hazırlıyacakları teklif zarflarını 17/5/1945 perşembe günü saat on beşe kadar Daimî Encümen Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Posta veya diğer suretlerle vukubulacak gecikmeler kabul edilmez. (5596)

Devlet Orman İşletmesi Silifke Revir Âmirliğinden:

Satılacak mal	:	Çam kereste satışı
Mahal ve mevkii	:	Gülnarın Gözceçayı iskelesinde
Miktar ve cinsi	:	Travers Adana Kolina Tosun 9369 + 8000 + 8212 + 604 = 26185 aded 2669 metre küp 908 D. M.3
Muhammen bedeli	:	Beher M3. ü doksan beş liradır.
İlk teminatı	:	19016 liradır.
Müddeti	:	On beş gün
İhale şekli	:	Açık arttırma
İhale tarihi	:	12/5/945
İhale yeri	:	Devlet Orman İşletmesi Silifke Revir Âmirliği

1 — Yukarda cinsi yazılı 26185 aded muadili 2669 M. 3 mamul çam kereste satılacaktır.

2 — Buna aid şartname Or. U. Md. Adana, Mersin, Anamur, Karaman, Silifke devlet orman işletmesinde görülebilir.

3 — Taliblerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatları ile komisyona müracaatleri. (5883)

Tıb Fakültesi Dekanlığından:

Fakültemiz birinci cerrahî, ikinci cerrahî, üroloji, kulak-boğaz-burun, çocuk cerrahisi, Psihiyatri Kliniklerile Anatomi, Fizyoloji Eczacı mektebi Galenik Enstitüler ve diş tababeti okulunda aylıklı asistanlıklar açıktır. İsteklilerin 20/5/945 gününe kadar dekanlığa başvurmaları. (5874)

Devlet Denizyolları İşletme U. M. İlânları

8/5/1945 — 14/5/1945 (dahil) tarihleri zarfında aşağıda yazılı hatlarımıza kalkacak vapurların isimlerile kalkış gün ve saatleri ve yanaşacakları rıhtımlar

KARADENİZ HATTI	—	Salı 5 te (Ankara), Çarşamba 5 te (Tırhan ve Cuma 5 te (Cumhuriyet) Galata rıhtımından kalkar.
BARTIN HATTI	—	Pazar 5 te (Konya) Sirkeci rıhtımından kalkar.
MUDANYA HATTI	—	Salı, Perşembe, Cumartesi ve Pazar 9 da (Marakaz) Galata rıhtımından kalkar.
BANDIRMA HATTI	—	Cuma ve Pazartesi 8,15 te (Marakaz), Çarşamba, Cumartesi ve Pazartesi 20 de (Çanakkale) Sirkeci rıhtımından kalkar.
KARABİGA HATTI	—	Perşembe ve Pazartesi 19 da (Saadet) Tophane rıhtımından kalkar.
İMROZ HATTI	—	Cuma 20 de (Seyyar). Tophane rıhtımından kalkar.
AYVALIK HATTI	—	Çarşamba 17 de (Ülgen), Pazartesi 17 de (Bursa) Sirkeci rıhtımından kalkar.
İZMİR HATTI	—	Pazar 11 de (Ege), perşembe 11 de (Kadeş). Galata rıhtımından kalkar.

TELEFONLAR:
Deniz Hatları İşletme Müdürlüğü : (44678) Santraldan (81)
İstanbul Başacentalığı : (42362) (5973)

1 — Boğaziçinde Büyükdere ve Yeniköy iskelelerinin onarımı işleri kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.
2 — Bu onarım işlerinin keşif bedeli (43782) lira (28) kuruştur.
3 — Geçici güvenme (3283) lira (67) kuruştur.
4 — Eksiltmeye esas olacak kâğıtlar inşaat şubesinde görülebilir.
5 — Eksiltme 26 mayıs 1945 cumartesi günü saat 11 de idare merkezi karşısındaki binada bulunan Alım Satım Komisyonunca yapılacaktır.
6 — Isteklilerin, eksiltme şartnamesinin 4 üncü maddesinde yazılı belgeleri, eksiltme gününden - ara verme günleri dışında - en az yedi gün önce 50 kuruşluk pul ve bir fotoğraf ile birlikte idareye bir dilekçe ile baş vurarak vermeleri ve alacakları ehliyet vesikasını teklif kâğıdlarına eklemeleri lâzımdır.
7 — Kapalı zarflar, eksiltme günü saat 10 a kadar makbuz karşılığında Alım Satım komisyonu başkanlığına teslim edilmelidir.
8 — Idare ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir. (5970)

1 — Istanbul limanında çalışmak üzere 75-120 lira ücretle puvantör alınacaktır.

2 — Isteklilerin 20 yaşından aşağı ve 27 yaşından yukarı olmamaları, en aşağı ortaokulu bitirmiş bulunmaları, idarece yapılacak soruşturmalar sonunda iyi hal sahibi olduklarının sabit olması ve deniz vasıtalarında çalışmağa bedenî kabiliyetlerinin idare hastanesi sağlık kurulunca yeter görülmesi şarttır.

3 — Istekliler hüviyet cüzdanlarını, okul ve askerlik belgelerini, dolduracakları talebnameleri ve iyi hal kâğıdlarını 18 mayıs 945 akşamına kadar Istanbul Liman Işletmesi Zat İşleri Servisine vereceklerdir. Talebnameler daha evvel bu servisten alınacaktır.

4 — Istekliler hakkında idarece yapılacak soruşturmalar sonunda kimlerin imtihana kabul edileceği ve imtihan günü kendilerine bildirilir. Imtihan yazı ve hesabdan yapılacaktır.

5 — Imtihanda kazananlardan sağlık muayenesi sonunda deniz vasıtalarında çalışabilecek kabiliyette olduğu anlaşılanlar 3656 sayılı kanuna göre alabilecekleri ücretle puvantörlüğe tayin edilmekle beraber iki aylık meslekî kursa tâbi tutulurlar. Kurs sonunda yapılacak imtihanda kazanamıyanları görevden çıkarmağa veya yapabilecekleri başka göreve geçirmeğe idare yetkilidir.

6 — Daha evvel puvantörlük için müracaat edip tayin edilmemiş olanlar da bu ilâna göre hareket edeceklerdir. (5953)

Nafıa Bakanlığından:

Ereğli limanı inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 21/5/945 tarihine raslıyan pazartesi günü saat on altıda Bakanlığımız Demiryollar ve Limanlar Inşaat Dairesindeki Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

2 — Bu inşaatın tahmin edilen bedeli sekiz milyon lira ve geçici teminatı 253.750 liradır.

3 — Sözleşme projesi, eksiltme, bayındırlık, fennî ve özel şartlaşmalar, rayiç, rasad, tahlil ve fiat cetvelleri, alât, edevat ve makine listeleri, plânlar, projeler ve daha başka evraktan mürekkeb bir takım eksiltme evrakı elli lira karşılığında Demiryollar Inşaat Dairesinden alınabilir.

4 —Bu eksiltmeye girmek istiyenlerin bu işin benzeri değerinde veya teknik bakımdan eşit önemde ve 941 yılı ekim ayından önceki fiatlarla bir kalemde en az beş yüz bin liralık sınaî imalât ve bu tarihten sonra gene bir kalemde en az iki milyon liralık iş yapmış olmaları şarttır.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenler eksiltmenin yapılacağı tarihten en az üç gün evvel bir dilekçe ile Bakanlığımıza başvuracaklar ve dördüncü maddede yazılı vasıfları gösterir vesikalarla akçalı, teknik vesair vasıflarını belirten vesikalarını da dilekçelerine bağlıyarak bu eksiltmeye girebilmek için ehliyet vesikası istiyeceklerdir. Eksiltme gününden üç gün evvel Bakanlığımıza verilmiş olan dilekçelerdeki istekler hakkında bir işlem yapılmıyacaktır.

6 — Istekliler, teklif zarflarını 2490 sayılı kanunun ve eksiltme şartlaşmasının tarif ettiği biçimde hazırlıyarak ve ehliyet vesikalarile sözü geçen kanun ve şartlaşmanın belirttiği vesikaları da içine koyarak eksiltmenin yapılacağı saatten bir saat öncesine kadar makbuz karşılığında eksiltme komisyonu başkanlığına vermiş olacaklardır. (4622)

GÜZELLİĞİN SIRRI CİLDE İTİNADIR.

HASAN

GÜZELLİK KREMLERİ

Cildinize yeni bir taravet temin eder.
HASAN DEPOLARİLE bütün itriyat mağazalarında ısrarla isteyiniz.

Pratik Akşam Ticaret Kursları Müdürlüğünden:

Akşam ticaret kurslarının kış devresi 15 mayıs 945 te sona ereceğinden yaz devresi öğretimine 28 mayıs pazartesi günü başlanacaktır. Bu devreye kaydolunmak istiyenlerin 1 mayıstan itibaren aşağıda yazılı gün ve saatlerde Halkevlerindeki kurs öğretmenlerine birer fotoğrafla müracaatleri bildirilir. (5759)

Eminönü Halkevi	Pazartesi	18 — 19
Fatih Halkevi	Cuma	18 — 19
Beyoğlu Halkevi	Cuma	18 — 19
Şişli Halkevi	Hergün	18 — 19
Üsküdar Halkevi	Çarşamba	18 — 19

Dokunulmamış bir mevzuu:

SOĞUK ENDÜSTRİSİ ve TİCARETTEKİ TATBİKATI - DİZEL MOTÖRÜ

ve FABRİKA TEKNOLOJİSİ

Müellifi: KEMAL SÜNNETÇİOĞLU'nun eseri

YAKINDA ÇIKIYOR

Müracaat : P. K. 1559 İstanbul.

Ordu Vilâyeti Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Ünyede adliye ve jandarma dairesi tamiratı kapalı zarf usulile eksiltmeğe çıkarılmıştır.

2 — Keşif bedeli 15689 lira 30 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat 1176 lira 68 kuruştur.

4 — Ihale 21/5/945 pazartesi günü saat 16 da İl Hükûmet konağında Bayındırlık Müdürlüğünde teşekkül edecek Komisyonda yapılacaktır.

5 — Bu işe aid evrakı keşfiye vesaire Ordu Bayındırlık Müdürlüğünde görülebilir.

6 — Isteklilerin ihale gününden en az 3 gün evvel il katına müracaat ederek alacakları ehliyet vesikası, 945 yılı Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminatlarile teklif mektublarını muayyen günde ve saat 15 te Komisyona vermeleri, postada vukubulacak gecikmeler kabul edilmez. (5402)

FEVKALÂDE GÜMÜŞ TAKIMLARI

Emsaline nadir tesadüf edilen Avrupanın tanınmış sanatkârları tarafından yapılmış zengin gümüş bir çay ve bir likör takımı 10 mayıs perşembe günü Sandalbedesteninde satılacaktır.

Satılık katran kerestesi

Devlet Orman İşletmesi Alanya Revir Âmirliğinden:

1 — Revirimize bağlı Gündoğmuş kazasının Balur rampasında istifte mevcud 2789 aded muadili 264 metreküp 730 desimetreküp katran kerestesi açık arttırma suretile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Beher metreküpün muhammen bedeli 105 liradır.

3 — Arttırma 18/5/945 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 te revir binasında yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat 2084 lira 75 kuruştur.

5 — Şartname Orman Umum Müdürlüğünde, Antalya, Mersin, Adana, Anamur, Alanya, Finike, Manavgat revir âmirliklerinde görülebilir.

6 — Isteklilerin muayyen gün ve saatte revir merkezinde komisyona müracaatleri. (5895)

Westinghouse

ELECTRIC INTERNATIONAL Co.
NEW YORK - U. S. A.

- Buhar türbinleri
- Arklı rödresörler
- Kondensatörler
- Voltaj regülatörleri
- Ölçü aletleri
- Komple tevzi tabloları
- Teshin tesisatı
- Endüstri tenviratı
- Havai hat teçhizatı
- Komple Çimento fabrikaları

ve saire...

Westinghouse

HUSUSİ PROJELER VE SANAYİ TESİSATI İÇİN
Türkiye Distribütörü
Yüksek Mühendis
MUZAFFER HARUNOĞLU
Atatürk Bulvarı 219/9 Ankara
Galata Kutu Han İstanbul

Elektriğe ait her şey